

UITGAVE VAN N. V. SEMARANGSCHE DRUKKERIJ en UITG. Mij SEMARANG. Hoofd-Redacteur: C. D. NEUMANN TELEFOONNUMMERS: Redactie: S. 1388 Na Kantoortijd „ 535. Administratie S. 1388 en S. 1100 Heerenstraat No. 43

HET DAGBLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË

Dir: KIEMENEIJ & Co. Telef. S. 1100 H 22. ABONNEMENT PER KWARTAAL bij vooruitbetaling: Ned.-Indië . . . f 6.— Buitenland . . . „ 7.50 Losse nummers . . . „ 0.10 Advertenties f 0.40 per regel. Grote en contract-advertenties tegen verminderd tarief.

EERSTE BLAD. (Dit nummer bestaat uit DRIE bladen.)

Nederlandsch - Indië.

Vlak bij het Vuur.

Onze Weltevreden correspondent vertelt van een staaltje brutaliteit zoals men alleen verwachten kan van menschen die weten, waartegen zij moeten optreden, en dat doen met een groote zelfbewustheid.

Als gevolg van de indertijd door de regering bekend gemaakte besluiten om aan alle leden van communistische partijen op staanden voet ontslag te verleenen is ook bij de politie bekend gesteld, dat nagegaan zou worden, wie er de destructieve ideeën was toegegaan en die heerschappen zouden dan op staanden voet mogen gaan met groot verlof.

Zoo vernam men met bewijzen van een zekere Gigoer, posthuiscmandant, dat hij lid was van de P. K. I en dus zou de man moeten gaan.

Dit scheen hij zelf ook te veronderstellen. En men zou denken, dat hij alles te werk stelde om het draadje bovenaan het zwaard van Damocles boven zijn hoofd hing te versterken door een goed gedrag in casu afbreken van iedere relatie met de roode rakkers.

Geen sprake van. Het heer ging er nog tartend voor staan.

Het onder hem dienend personeel had geen leven meer, als het niet

dadelijk toetrad als lid van de partij, waartoe Digoer het dwong.

Het werd zoo erg, dat de menschen hun beklag indienden en er een gruwelijke perikara van maakten en zoo moest mijnheer de posthuiscmandant wel op het stoepje komen.

Toen echter ontkende hij alles, Was nergens lid van dan van de P. E. B. en had op geenerlei wijze dwang uitgeoefend op zijn ondergeschikten.

Voorloopig scheen men dit een punt van onderzoek te vinden en men liet dus den man gaan. Waarvan hij gebruik maakte om hem te smeren. . .

Ze wisten hem echter te vinden, en waar het heer, toen blijkbaar ruggespraak had gehad met enkele leiders en dus zeer brutaal optrad, zelfs tegen zijn hoogste superieuren, traptie men hem doodeenvoudig het stoepje af.

Naar wij venamen, mochten er bij de politie nog meer van die elementen zijn, en men is nogal manis met het geven van ontslag, omdat uiteraard die heeren op de hoogte als zij zijn van politieele methodes, eenmaal in politiek, — lees Russisch-politiek —, met een daadwerkelijke werkzaamheid zeer veel onheil kunnen uitrichten.

Het moet een feit zijn, dat het aan een dezer heeren te danken is, dat foto's van verschillende rechercheurs zijn verdwenen, en men in het communistische kamp zeer wel op de hoogte is van het aanschijn van de felste tegenstanders.

Grondpeilwezen en Diepboringen.

Uit Buitenzorg schrijft men ons:

Er werd sedert geruimen tijd geboord op Boenjoë, in de nabijheid van Tarakan, Zoals bekend, is dit één der streken van Borneo, welke niet zeer rijk is aan olie.

Die boringen hebben echter nog niet tot het gewenschte resultaat geleid, niettegenstaande door den dienst van den mijnbouw de moest bekwame mannen daartoe werden gezonden, om het werk te verrichten.

Ook toestellen waarmede gewoonlijk slechts zeer diepe boringen werden verricht moeten reeds naar Boenjoë zijn gezonden, doch zooals wij zeiden, resultaten werden nog niet verkregen.

Nu wist men ons mede te deelen, dat misschien menschen van het grondpeilwezen het werk met betere resultaten zouden kunnen verrichten. In hoeverre deze bewering waar is, kunnen

wij niet beoordeelen, doch het is een feit, dat de menschen van het grondpeilwezen werkelijk meer gewoon zijn de diepboringen, van bijvoorbeeld meer dan één duizend meter, te verrichten.

De mededeelingen, die men ons gaf deden ons vermoeden, dat er kans bestaat, dat indien de boringen door de nu reeds op Boenjoë aanwezige personen nog steeds geen succes hebben de regering er wel toe zal besluiten één of meer ambtenaren van het grondpeilwezen als hulpkrachten naar Boenjoë te zenden.

Waar zooals wij boven zeiden reeds werktuigen voor diepboringen naar Boenjoë zijn gezonden en aldaar ook in werking zijn gebracht, kan gemakkelijk worden geconstateerd, dat er ook diepe boringen moeten worden gedaan. In dit geval zijn zeker aan te bevelen menschen van het grondpeilwezen, geroutineerd als zij zijn in dit werk.

Een geprikkeld Ambtenaar.

De redacteur te Batavia van het A. I. D. schrijft:

Er is hier in deze stad een klucht opgevoerd, die, zooals men begrijpt, ook een een tragische zijde heeft. De gemeente Batavia heeft een ambtenaar in dienst genomen, en kan dien maar niet kwijtraaken.

Dat ziet men meer bij ambtenaren. Wij kunnen niet beoordeelen, of er bijzonder veel reden is voor het ontslag van den bedoelden ambtenaar, doch hebben er ijerig de officiële stukken op na gelezen. De betrokken raadscommissie heeft thans haar eindoordeel over den heer De Winter (zoo heet het slachtoffer) gereed en verklaart in een brief aan den gemeenteraad:

Op grond van hun onderzoek kwamen de commissie-leden unaniem tot de overtuiging, dat tegen De Winter allerlei feiten kunnen worden aangevoerd, die inderdaad tot het opleggen van straf aanleiding zouden kunnen hebben gegeven, die duidelijk aantoonen, dat hij bovendien eigenschappen bezit, welke in een gemeenteamtbaar ontoelaatbaar zijn.

De Winter is naar de meening van de subcommissie iemand, die niet ook maar enigszins zelfstandig kan werken zonder prikkels van buiten. Is zulk een prikkel aanwezig, dan werkt hij tot tevredenheid van zijn chef, maar is zulk een prikkel niet aanwezig, of houdt deszels invloed op, dan wordt de arbeidsprestatie onvoldoende en zelfs tot schade van het gemeentebelangen.

Er is, elders in ons nummer van heden een ernstige aanklacht ingediend tegen den willekeur, waarmede de mannen van de hooge regering omspringen met het wel en wee van aan hen toevertrouwd personeel.

En er is aangetoond, beter dan wij het in woorden konden zeggen, hoe die willekeur den spot drijft met elk belang van het gouvernement; daarvoor is het stuk, dat wij over het ontslag van Bommel plaatsten een sprekend bewijs.

Wij willen het er niet meer over hebben. Te dezer plaatse is alleen een zeer kort woord noodig om nogmaals aan te dikken, wat wij reeds slang en breed hebben doen uitkomen als onze meening.

Zij, die de regering in het hoogste beleid moeten raden, spelen er vaak mee.

Zij zijn, en in het bijzondere geval, de leider van het departement van Burgerlijke Openbare Werken de gevoeligheid zelve.

Die gevoeligheid toont zich niet als het aankomt op bezadigden raad van menschen, die het weten kunnen. Die gevoeligheid is er alleen, als geluisterd moet worden naar diegenen, die de straatsruif in de eerste plaats beschouwen als een noodzakelijke schuur, waaruit eigen belang voedsel en rijkdom put.

En voor een dergelijken man, een dergelijke on-persoonlijkheid past alleen het, —nog wel euphemistisch gesproken—, bijwoord „Wee”.

MACHTSVERTOON.

Het is in de opwindig van den laatsten tijd meer en meer en vogue om sensatie te zoeken in het communistische kamp.

Er gebeurt een moord door een communist.

Er is een opstootje door communisten.

En nu weer. Er gaat, blijkens een Aneta-bericht, een compagnie wat vroeger op meerdaagsche oefening omdat ergens in het Bantamsche de communisten zich roerig toonden.

In het kort, de maanden Augustus en September, anders vrijwel de komkommertijd voor een krant, zijn vol van spanning en sensatie.

Is het wel zaak, om zoo vaak en zoo dik een streep te zetten onder de verschillende gebeurtenissen, die eigenlijk buiten den norm van het dagelijksche leven staan?

Zooals bij het laatste bericht over een machtsvertoon in het Bantamsche.

Wij kennen Bantam als ons vestzakje. Hebben er, als Inlander gezworven van den eenen uithoek naar den anderen, hebben er gespeurd en gezien, gevraagd en gehoord en wisten toen reeds, dat als er een gewest is, dat straks de meeste last veroorzaken zal, dat het dan het land van Eduard Douwes Dekker zal zijn, daar, waar de toestanden elkaar als uitersten toch raken, feodale gebruiken grenzen aan de nieuwste opvattingen, warrig begrip heerscht over het bezit.

In deze chaos is het communisme, of wat als zoodanig placht door te gaan tot ongekenden bloei gekomen, zoodanig, dat wij meermalen hebben kunnen schrijven over absoluut Moskousche toestanden

Nu is het in dezen tijd gebruikelijk voor het leger om de stramme beentjes wat in gang te zetten en daarvoor is het terrein in het Bantamsche geschikt.

En dat men het dezen keer wat dikker aanlegt, wel daarvoor zal geen directe reden bestaan. Ieder machtsvertoon is geschikt om de menschen in dien uithoek ervan te doordringen, dat men voorzichtig dient te zijn met het levendmaken van zijn ideeën.

Ongerustheid over het huidige geval hoeft dus niet te bestaan.

FIRMA META CRULL Bodjong Telf. 634 Sg. Speciaal Adres voor: SCHOENEN in de modernste modellen. Groote sorteerling HOEDEN, zeer groote keuze in de Chiqueste, Fransche modellen 1176

Zaakwaarnemerij.

De veroordeeling van een zaakwaarnemer, te Batavia tot zes maanden gevangenisstraf wegens heling bewijst voor de zooveelste maal aan welke geraffineerde praktijken een zeker soort menschen, dat zich gemeenlijk praktizijn noemt, schuldig maakt, vaak jaren achtereen, alvorens het gerecht met straffe hand kan ingrijpen en aan hun louche bedrijf voor korter of langer tijd een einde maakt.

Met een minimum dosis en een maximum dosis brutaliteit en geslepenheid weten zij den „cliënt” veelal geld uit den zak te kloppen en hem gewoonlijk nog dieper in den put te helpen, dan waarin hij zich reeds bevond.

Dezer dagen kwam ons een geval ter oore, hetwelk weder eens een schril licht werpt op de doortrapte praktijken van sommige zaakwaarnemers.

Een Inlander, wiens zaak in de termen viel voor een pro-deo procedure, had de bemiddeling ingeroepen van een „procureur bamboe”, die begon met hem een bedrag van niet minder dan honderd gulden, in rekening te brengen, zonder ook maar eenige tegenprestatie van zijn kant. Indien de man zich rechtstreeks tot de griffie van den landraad gewend had, zou hem de zaak geen cent gekost hebben.

Dit geval, hetwelke geenszins op zichzelf staat, geeft ons aanleiding, de zaak waarnemerij, zooals deze in Indië reilt en zeilt, een oogenblik onder de loupe te nemen. Het zou ons te ver

voeren om de lange reeks argumenten, gebaseerd op concrete gevallen, op te sommen, die pleiten tegen de zaakwaarnemerij, zooals zij hier te lande veelal door gewetenlooze lieden wordt uitgeoefend. De wet schijnt daartegen, evenals bijv. tegen den woeker al heel weinig te kunnen uitrichten.

Hiermede wil niet gezegd zijn, dat de zaakwaarnemerij, mits zij wordt uitgeoefend door eerlijke lieden, geen raison d'être zou hebben. Maar dezulken moeten het al heel gauw afleggen tegen hun slimmere ambtsbroeders. Het groote aantal „rechtskundige” bureaux, dat vooral in de groote steden als paddestoelen uit den grond verrijst en haast weder even snel verdwijnt, levert daarvan wel het beste bewijs.

Maar voor Pommarius- en Broekhuistypen, die met evenveel gemak als een ander z'n hoed, hun geweten aan den kapstok hangen, is de zaakwaarnemerij inderdaad nog een goudmijntje. Mundus vult dicipi, ergo decipiatur.

Voor de Inlander, die met zijn primitieve rechtsopvattingen en zijn gebrek aan critischen zin, zich al heel gemakkelijk om den tuin laat leiden, is voor dergelijke sujetten immer een gewild melkkoetje. Maar ook de Vreemde Oosterling, inzonderheid de Chinees, die er bij den world-be rechtskundigen adviseur met een koopje denkt af te komen, wordt maar al te vaak het kind van de rekening.

Wij genoten onlangs de twijfelachtige eer met iemand kennis te maken, die kort geleden het glibberige pad der zaakwaarnemerij is opgegaan en

die ons er zijn spijt over te kennen gaf, dat hij er niet een jaar of vijf eerder mede begonnen was. Dan zou hij nu binnen zijn, verklaarde hij met iets spijtings in zijn stem.

„Wat is er trouwens gemakkelijker dan de zaakwaarnemerij”, — aldus deze zegsman. „Je laat 'n aankokkelijk uitzierend bord voor je deur spijkeren, adverteert wat in de courant of per circulaire, waarin je vooral laat doorschemeren, dat je niet afkeurig bent van zaakjes, waaraan 'n luchie, zit — en die heb je hier in den Oost evenals overal elders, meer dan genoeg — en de klandizie komt vanzelf. Je begint met je cliënten 'n flink voorschot te laten betalen en laat het overigens aan hun eigen domheid over om de zaak te verliezen. waarom zou je je ook druk maken als de menschen ezelachtig genoeg zijn om zich vrijwillig te laten villen.

Ziehier de opvattingen van een gewiekst zaakwaarnemer — en men vindt ze in Indië bij bosjes — die wel zal zorgen uit de handen van den straf-rechter te blijven, wat, gezien de leemte in de strafbepalingen op het stuk van de zaakwaarnemerij, niet zoo moeilijk valt.

Nauwelijks behoeft gezegd te worden, dat dergelijke lieden de reputatie der werkelijke advocatuur enorm veel kwaad kunnen doen, zoolang er geen formeele bepalingen bestaan op de toelating tot de rechtszaal als gemachtigde, waardoor hun vrij spel wordt gelaten. Het gevolg daarvan is, dat de menschen, die de dupe van dergelijke

would-be pleitbezorgers worden, hun vertrouwen in de rechtspleging verliezen.

Vanzelf spreekt, dat de leden van de balie, die deze „ambtsbroeders” naast zich moet dulden, „überhaupt” niet erg met hen sympathiseeren. De academische jurist acht zich veelal te hoog, om het geknoei van het hierboven gesignaleerde type zaakwaarnemer in het openbaar aan de kaak te stellen; een opvatting die o.i. niet door den beugel kan, te meer daar zij der advocatuur slechts nadeel kan berokkenen.

Wel zijn wij het eens met mr. Mac-laine Pont, waar deze in een schets over de balie, ten aanzien van de zaakwaarnemerij, de volgende behartigenswaardige opmerkingen maakte:

„Hoe beter de rechter, de rechtspleging en het recht zijn, des te onschadelijker is de zaakwaarnemerij. Wel geve men den rechter toezicht op de zaakwaarnemers, wel verbiede men in dit land met talloze vreemde-lingen, het bezigen van het woord „rechtskundig” en andere misleidende opschriften, (op het stuk van octrooien is een dergelijke bepaling reeds bij de wet bekend) en stelle men het waarnemen van zaken strafbaar, wanneer in de uitoefening van het beroep reeds een strafbaar feit is gepleegd. Doch in het algemeen is slechts vrucht te verwachten van den persoon des rechters, en van een zoo vlot mogelijke procedure.”

Dit is inderdaad zoo en dat de rechter zich ten dezen kan doen gelden, willen wij met een enkel geval

illustreeren, dat onlangs een Europeesche zaakwaarnemer tijdens een zitting van een der landraden overkwam.

Hij trad op als verdediger van een Inlander, beschuldigd van diefstal en wakte herhaaldelijk den lachlust van de raadsleden op, vanwege de idiote vragen, die hij zich verstoutte te stellen. De beklagde werd, — natuurlijk tot verbazing van den pleitbezorger zelf, die daarop wel het minst verdacht zal zijn geweest — vrijgesproken.

De voorzitter voegde er echter in kernachtig Maleisch aan toe. dat de beklagde zijn vrijspraak te danken had aan het gedraai en gelieg der getuigen, doch niet aan het pleidooi van zijn verdediger.

De rechter had hier nog aan toe kunnen vroegen: Quod licet Jovi, non licet bovi. (Wat Jupiter vrijstaat, staat daarom nog geen os vrij.)

De teleurgestelde zaakwaarnemer, die zich hierdoor een extra-douceurtje van zijn cliënt zag ontglippen, verliet onder protest de zaal.

Wij meenen met het vorenstaande voldoende te hebben aangetoond, dat wel degelijk iets gedaan moet worden om aan de uitwassen der zaakwaarnemerij paal en perk te stellen. Op welke wijze zulks kan geschieden, laten wij gaarne aan het oordeel van bevoegde autoriteiten over.

Havoa.

Indien het mogelijk zou zijn, deze arbeidspractijk in een grafiek vast te leggen, dan zou een grillige curve het resultaat zijn, met allerlei hoogtepunten (onder den invloed van aanwijsbare prikkels van buiten), gevolgd door niet te voorkomen (1 red. A.I.D.) inzinkingen (bij het niet werken van zoodanige prikkels).

Iemand met dusdanige eigenschappen is als ambtenaar niet op zijn plaats, en zoo meent de sub-commissie dan ook den gemeenteraad te moeten adviseeren, de ongeschiktheid van De Winter voor den gemeentedienst in het algemeen te moeten uitspreken.

Tot zoover de commissie.

Wij hebben ons afgevraagd, of dit wel de juiste manier is om den raad te overtuigen. Indien men alle ambtenaren moest ontslaan, die alleen maar werken, wanneer zij worden geprikkeld door hun chef, dan zou het ontslagbesluit op sommige departementen regenen. Niet alleen in het ambtelijke. Dacht men wellicht, dat ook in het particuliere iedereen met noeste vlijt werkt wanneer de baas er niet op let?...

Indien de gemeenteraad van Batavia dan ook alleen op deze overweging zou moeten afgaan, geven wij den heer De Winter een goede kans op aanblijven. Hoogstens krijgt hij dan een chef, die hem flink achter de broek zit. Dan gaat de curve vanzelf omhoog. Wat die curve betreft, die zou overal omhoog gaan, indien het toezicht van chefs nimmer verslapt. Sinds er op het departement van Financiën een soosverbod bestaat en er... nieuwe W. C.'s zijn gebouwd, gaat ook daar „alles van een leien dak.

Een Edel Driemanschap.

Uit Soerabaja schrijft men ons:

Enige dagen geleden vervoegden zich drie personen bij een IJzerhandelaar hier ter plaatse, om hem een partij ijzer te offereeren, liggende op Tandjong Perak.

Natuurlijk mocht de kwaliteit etc. van het ijzer eerst worden gekeurd. Onze ijzer-man gelastte derhalve zijn mandoor met de verkoopers mee te gaan. en event. den koop tot stand te brengen.

Het ijzer werd onderzocht en de transactie afgesloten.

Daar contante betaling daarbij was bedongen, werd de koopsom onmiddellijk aan de drie personen ter hand gesteld en aan den ijzerhandelaar werd telefonisch gevraagd, koelies te zenden om het ijzer weg te halen. Terwijl de koelies met dat werk bezig waren kwam... de werkelijke eigenaar van de partij ijzer opdagen, die natuurlijk van de heele transactie niets afwist.

Van de drie oplichters was echter geen spoor meer te bekennen. Die zullen intusschen den buit wel „eerlijk“ verdeeld hebben.

Men moet maar durven!

De Schelpenheuvel van Saëntis.

De oudheidkundige dienst volgt de theorie van den heer Stein Callenfels (eigenlijk ingevoerd door dezen bier-minnaar, want de theorie zelf is van anderen) dat waar onder bepaalde omstandigheden schelpenheuvels worden aangetroffen, dit de moeite zou loonen tot het doen van opgravingen naar oude werktuigen of voorwerpen, wijl de heuvels zouden zijn ontstaan door het weg werpen van de schelpenrestanten door schelpdierenetende volkstammen.

Zoo is genoemde dienst momenteel bezig met het doen van dergelijke opgravingen op de onderneming Saëntis nabij Medan. De *Sum. Post* was ter

oore gekomen, dat bij deze opgravingen merkwaardige gegevens, ook voor de geologische geschiedenis van Sumatra, verkregen waren. Het blad wendde zich tot den heer van St. Callenfels, die daaromtrent het volgende mededeelde:

Bij het afgraven van sector E., de N. W. sector, is tenslotte voor den dag gekomen, wat men zou kunnen noemen het fundament van den heuvel, nl. het allereerste hoopje schelpen, wat door de schelpeneters op het strand was gedeponerd, waarbij tevens bleek, dat wij hier inderdaad met een zandstrand te doen hebben gehad en dus toentertijd de kustlijn van Sumatra over Saëntis liep. Aan dat oude strand nu spoelde aanvankelijk de vloed telkens over dat eerste schelpenhoopje heen en deponerde er een laagje zand, dat bij het terugvloeien van het water niet weer werd meegesleept, doch door het beschermende heuveltje werd vast gehouden.

De verschillende laagjes zand, op deze wijze door den vloed afgezet, vallen duidelijk te onderkennen, en daardoor kan zelfs worden vastgesteld het vloedpeil in den tijd, dat de schelpenheuvel ontstond.

Waar in de nabijheid van den schelpenheuvel, aan den weg tusschen de onder-ondernemingen Mabar en Saëntis zich een tertiair triangulatiepunt bevindt, kon door waterpassing worden uitgemaakt, dat dit vloedpeil 3.07 M. was, dat wil dus zeggen 3.07 M. boven het bij de triangulatie aangenomen nulpunt.

Dynamiet Patronen gevonden.

Als gevolg van een doorgezet onderzoek werd te Batavia door den assistent wedana van politie weer een partij dynamiet, een negental patronen gevonden bij een Inlander in het Molenvlietsche.

Het onderzoek duurt voort. Men zoekt naar den actor intellectuels.

Klappercultuur bedreigd.

Sedert enkele maanden is er in de Minahassa, in de buurt van Kema vooral, een klapperziekte geconstateerd, die zich gestadig uitbreidt, meldt het *Men. Bull.* Er moesten in laatstgenoemde streek reeds ettelijke honderdtallen klapperboomen dood zijn gegaan.

Vermoedelijk moet die plaag toegeschreven worden aan een in de laatste maanden, waarschijnlijk door de droogte beïnvloede, snelle vermenigvuldiging van een insectensoort, bladhaantje geheten.

De larve heeft een lengte van 10 tot 12 m.M., is wit van kleur, heeft geleedingen aan weerszijden en een week doortje aan den laatsten achterlijfsring.

De kever is langgerekt, zeer plat, met een lengte van 10 m.M., bruin van kleur, met een uitgetrokken, in een punt eindigend voorhoofd.

De larven en kevers nestelen zich in het hart der jonge, nog opgevouwen bladeren en veroorzaken den dood van den klapperboom, het spoedigst bij oude boomen.

Voor zoover nagegaan kan worden, is een dergelijke plaag er nog nimmer voorgekomen en men verkeert nog absoluut in het onzekere omtrent den duur en de bestrijding daarvan.

Buitenlandsche Belangstelling.

Te Medan hebben onlangs vertoefd de heeren H. B. Waters en G. G. Auchinleck, die door de Regeeringen van Nigeria en de Goudkust zijn uitgezonden om de cultures van Ceylon, Malakka en Ned. Indië te bestudeeren. De heer Waters is werkzaam op het Departement van Landbouw te Ibadan, een der handelscentra van Nigeria en de heer Auchinleck is „Deputy Director“ van Landbouw op de Goudkust.

Het is ongetwijfeld voor de eerste maal, dat de Regeeringen van deze

Britsche bezittingen ambtenaren uitzenden om de culturen hier te bestudeeren, wat eenzijdig pleit voor de verhoogde belangstelling voor een op moderne leest geschoolden landbouw in die landen zelf en anderzijds voor den naam van de cultures in onze koloniën.

De *Del. Crt.* heeft beide heeren eens naar de bedoelingen van hun reis gevraagd en uit hetgeen zij ons mededeelden — vertelt het blad — bleek dat de bestudeering van de oliepalme-cultuur een der hoofdzaken is.

Afrika is naar men weet het geboorteland van den oliepalm, maar van een georganiseerde cultuur onder Europeesche leiding is nog geen sprake; de palmen groeien er bij duizenden in het wild, terwijl de uiterst voordeelige wijze van verbouwing en behandeling hier in Indië alom bekend is.

Overigens strekt het doel van de reis zich ook over de andere cultures uit. De heer Waters bracht reeds een bezoek aan Malakka, de heer Auchinleck is op Ceylon geweest en samen arriveerden ze via Penang te Medan.

In onze cultuurstreken zullen zij ongeveer een maand blijven, proefstations en ondernemingen bezoeken en vervolgens naar Java vertrekken. Eind 1926 hoopt men weer in Afrika terug te zijn. De reis werd in Mei begonnen en ging via Londen.

Nigeria ligt naar men weet in West Afrika, in het Westen begrensd door Dahomey en in het Oosten door Kameroen, beslaat in totaal 336.000 vierkante mijl en heeft een bevolking van naar schatting 18 miljoen zielen.

Het wordt verdeeld in een kolonie en een protectoraat en er is een Wetgevende Raad voor de kolonie en de Zuidelijke provincies van het protectoraat. Er wordt katoen, cacao, grondnoten, mais, Guinea-koren, rijst, koffie, vezel, tabak enz. verbouwd, terwijl als natuurlijke producten o.a. worden uitgevoerd palmolie en palmpitten.

De Goudkust beslaat een deel van den golf van Guinea, strekt zich 334 mijl langs de kust uit en naar het binnenland gemiddeld 440 mijl. De kolonie wordt ten Westen en ten Noorden begrensd door de Fransche Ivoorkust en Fransch Soedan en in het Oosten door Togoland.

In de eigenlijke Goudkust kolonie wonen 1.171.913 menschen. De Goudkust produceert meer dan de helft van alle cacao ter wereld, men is begonnen met rijstbouw, de kokosnotenplantages worden verbeterd en nieuwe industrieën worden er aangevat.

Het Geld dat verdween!

Wat de Rekenkamer zegt:

De gedurende 1925 ontvangen mededeelingen maakten melding van 360 gevallen van tekorten, op enkele uitsonderingen na, alle van frauduleuzen aard.

Voor elk der verschillende departementen van algemeen bestuur en de daaronder ressorteerende diensten en bedrijven bedroeg dat aantal:

voor het departement van Justitie 25 (gerechtelijke boeten 13, fraudes met stukken van overtuiging 2, andere tekorten bij rechtbanken 5, andere fraudes en tekorten 5);

voor het departement van Financiën 141 (belastinggelden 56, tekorten en fraudes bij landskassen 6, idem bij den pandhuisdienst 48, idem bij den dienst der opiumregie 21, vendugelden 3, diverse andere tekorten 7);

voor het departement van Binnenlandsch Bestuur 32 (landrente 9, hoofdgeld 6, inlandsche verponding, canon en vischvijverbelasting 8, tekorten in politie- en bestuurskassen 9);

voor het departement van Onderwijs en Eeredienst 6 (geldtekorten bij diverse diensten);

voor het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel 11 (kastekorten bij den dienst van het Boschwezen);

voor het departement der Burgerlijke Openbare Werken 4 (kastekorten bij

den algemeen dienst der Waterstaatsafdeelingen);

voor het departement van Gouvernementsbedrijven 197 (geldtekorten bij de stations en halten der Staatsspoor- en tramwegen 56, idem bij den post-, telegraaf- en telefoonbedienst 29, zout- en geldtekorten bij den dienst der zoutregie 20, tekorten bij andere diensten en bedrijven 2).

voor het departement van Oorlog 34 (materieele tekorten in magazijnsvoorraden 26, kastekorten en andere malversatiën 8).

In totaal liepen de tekorten over een som van f 554.297.68. In 84 gevallen bedroeg het tekort f 50 of minder, in 26 gevallen van f 50 tot f 100, in 115 gevallen van f 100 tot f 500, in 56 gevallen van f 500 tot f 1000, in 62 gevallen van f 1000 tot f 5000, in 12 gevallen van f 5000 tot f 10.000, terwijl in 7 gevallen verduisterd werden de sommen onderscheidelijk van f 10.441.36 (fraude bij een subsistentkader), f 12.649.80 (d.i. het geldswaardig bedrag van een in een zoutpakhuis bevonden tekort aan verpakt zout), f 13.872.22 (tekort aan geldenter goede rekening bij een compagniescommandant), f 14.048.86 (fraude door een pandhuisbeheerder), f 49.258.06 (materieele tekorten in de administratie van een kleedingmagazijn), f 75.065.85 (kassidiefstal door een algemeen - ontvanger van Landskassen) en f 102.910.54 (tekort aangeldenter goede rekening bij de gewapende politie).

Onder de vermelde aantallen zijn niet begrepen de fraudes bij sommige diensten, die buiten, die waarneming der gewestelijke bestuurshoofden vallen en waarvan het College eerst kennis krijgt uit de toegezonden beschikkingen betreffende de oplegging van voorloopige vergoedingen, de afschrijving van tekorten enz.

Verder zijn daaronder evenmin begrepen de verliezen wegens aan den Lande door niet-comptabele landsdienaren toegebrachte schaden, hetzij als gevolg van onrechtmatige handelingen of door het nalaten van de noodige zorg (artikel 82 per Indische Compabiliteitswet, hetzij wegens overschrijding van verleende crediten (artikel 83 der wet), aan welke niet-comptabele van vergoeding der toegedachte schade niet (zooals aan comptabelen) door de Algemeene Rekenkamer, doch door de Regeering wordt opgelegd (zie Staatsblad 1904 No. 241). Voor zoover uit de bij het College in het jaar 1925 ontvangen bescheiden is kunnen bijeen, is gedurende het verslagjaar door de regeering in 99 gevallen eene scha-

devergoeding opgelegd; in 27 gevallen is door Haar beslist dat van schadeverhaal werd afgezien en in 81 andere gevallen is aan de schulddigen in evenbedoeld Staatsblad 1904 No. 241 een termijn gesteld voor de indiening van eene schriftelijke verdediging.

Kinderexploitatie.

De Buitenzorgsche correspondent van het *B. N.* meldt:

In en om Bogor hebben verschillende Chinezen thee-werkplaatsen. Zoo vindt men op Babakan Pasar, Batoe Toelis, Handelstraat, Lawang Seketeng, Djalan Roda en Pasar Baroe verschillende vrij groote van deze bedrijven.

Toen onlangs de arbeidsinspectie een onderzoek naar de arbeidsgelegenheid in deze thee-werkplaatsen in stelde, kwam zij tot de ontdekking dat geheel in strijd met de wettelijke voorschriften in al die bedrijven vele kinderen beneden de 10 en 12 jaren werkzaam waren.

In een van die thee-fabrieken, waar gewerkt werd met een personeel van 200 menschen, werkten 40 kinderen van zes, acht en tien jaar, die niet speciaal lichten arbeid verrichtten.

Sommige dezer wurmen waren bij machines geplaatst, en moesten daar monotone en lang niet altijd gevaarlooze handgrepen verrichten.

Door de arbeidsinspectie werd proces-verbaal tegen de eigenaren, allen Chinezen, opgemaakt en der politie verzocht de verdere controle op een goede naleving der arbeidsvoorschriften te verrichten.

Maar deze ziet zich hierbij niet voor een gemakkelijke taak gesteld. Zoodra men in die werkplaatsen, welke veelal een eind van den openbaren weg gelegen zijn, merkt dat politie op komst is, worden de kinderen in allerlei kasten, W.C.'s en kisten weggemoffeld.

Onlangs lukte het aan twee rechercheurs door een lijst zoo'n kinder-exploitant te atrapeeren. Ook toen werden de kinderen niet aanstands opgemaakt, maar toevallig een schuif openende, waar gesorteerde thee wordt uitgelaten, ontdekte een der rechercheurs een paar kinderbeentjes en verder speurende werden ook hier weer een veertigtal kinderen beneden de tien jaren in allerlei hoeken en gaten ontdekt.

De kinderen zelf waren bang gemaakt dat ze weggevoerd zouden worden en waren in het gegin moeilijk tot bedaren te brengen.

Verscheidene eigenaren werden bereids tot de maximum boete van f 100 veroordeeld. Wij gelooven dat alleen met gevangenisstraf afdoende tegen deze kinderexploitanten kan worden opgetreden.

Stad en Omstreken.

De Pruim.

De Patih van Temanggoeng heeft er last van.

In deze streken, waar de bevolking nog op andere wijze kennis maakt met de tabak, als langs den genoegenlijken weg van een gezellige pruim is het een mirakel van alle dag als er een of andere lempeng verdwijnt, zooals bijkbaar kortgeleden weer gebeurde.

De daderessen, — want meestal zijn het vrouwen, die niet tegen de verleiding kunnen —, worden dan ijverig opgespoord, wat zeer moeilijk is, omdat een heele lempeng tabak wel eens zomaar achter de kiezen verdwijnt, voordat men in de gaten, heeft, dat zij weg is.

De dievegge van den laatsten keer heeft echter een tabakzaakje op het oog gehad, want nu heeft ze voor f 92.—aan tabak meegenomen,

Als dus vandaag of morgen te Semarang een zekere Bok Djojoedmodjo alias Toeljem een zaakje in pruimen opzet, is zij er gloeiend bij.

Nieuwe Stem—Delict.

Gisteren diende voor den landraad alhier onder voorzitterschap van Meester Ploethuis de zaak tegen een zekere Poei Tjeng Ie en Liem Hian Beng terzake plegen van een artikel in de *Soeara-baroe* waarin op minachtende wijze van de Hollanders werd gesproken, zoodanig, dat het artikel moet worden opgevat als een soort haatzaaien tusschen bevolkingsgroepen. art 156.

Eerste beklagde erkent gretig dat hij in het artikel de uitdrukking Blanda Sopan heeft gebruikt. Wanneer hij het geschreven heeft, weet hij niet meer precies, maar boven het stuk stond ook als kopje de uitdrukking waar het hier om gaat.

Op Manoeuvre.

Het is hier zeer koud en de ligging is niet al te best. Er lijden verscheidene officieren aan buikziekte, verklaarde kolonel Van Gheel Gilde-meester, commandant van het 1e regiment infanterie, ons gisteren, toen wij een bezoek brachten aan het kantonnement te Tjipeundeuj (district Tjikalong Wetan) der Meestersche troepen die tusschen Poerwakarta en Padalarang even over de grens tusschen de afdeelingen Krawang en Midden-Priangan, op meerdaagsche oefeningen zijn.

Maar overigens is de toestand niet slecht; onder de troepen zijn weinig uitvallers of zieken, en het moreel is natuurlijk uitstekend, vernamen wij verder van den kolonel, die ingekwartierd was bij den hoofdonderwijzer van de Inlandsche school, die aan de kleine Aloon-aloon woont. Daarnaast was de mess voor de officieren van den divisie-staf; op het voorerf gaf de regimentsmuziek *matinee* onder groote kunszinnige belangstelling van de Tji-

peundenjezen, een van de weinige bevolkingsgroepen op de wereld voor wie Souza's marschen en *O, wat een parel is toch mijn Karel!* gloednieuw zijn.

Van de woning van den ass. wedana woei de vlag van den divisie-commandant, generaal-majoor Lalau, die gisteren naar Tjimahi was.

Hoewel het uitgekozen terrein toevallig een der toegangen vormt tot de hoogvlakte van Bandoeng, hebben deze manoeuvres toch niets met deze bijzondere ligging te maken. Het zijn afzonderlijke technische oefeningen, onder leiding van den divisie-commandant, voor de regimenten in hun geheel, voor het krijgen van grotere bedrevenheid in de nieuwe gevechtsmethode welke verleden jaar werd ingevoerd. Eigenlijke divisie-manoevers zijn het dus niet, die zullen waarschijnlijk pas volgend jaar weder voor het eerst worden gehouden.

Voor deze oefeningen van het Meestersche regiment was dit hier uitgerukt met volledige hulpwapens, cavalerie (het escadron Tjimahi) en artillerie (2 af-

deelingen „veld“, (alsmede een escadron van vier vliegtuigen. De tegenpartij werd gemarkeerd door een bataljon infie. (het Xe uit Weltevreden) plus cavalerie (escadron Weltevreden) en drie batterijen veldartillerie, alles onder commando van kapitein Luteyn.

Interessant werk van de L. A.

Zeer belangwekkend was de oefening voor den waarnemingsdienst van de militaire luchtvaart-afdeeling en wel om de wijze waarop de verbinding met de troepenleiders op den grond plaatshad. Teneinde den algemeenen bevelhebber, die verondersteld werd te zetelen in Radjamandala-Wetan, zoo goed mogelijk op de hoogte houden van de plaats der troepen, waren een paar officieren met z.g. U-lappen ingedeeld. U-lappen zijn kolossale U-vormige stukken zeil (zwart aan de bovenzijde), van waaruit — wanneer zij op een vlak stuk terrein zijn uitgelegd — door het uitvloeien van groote witte lappen alle letters van het alfabet kunnen worden gevormd, die

door waarnemers in de vliegtuigen worden genoteerd.

De waarnemers noteeren het bericht en rapporteeren zoo spoedig mogelijk per radio aan het centrale station van den luchtwaarnemingsdienst, dat op zijn beurt het bericht onmiddellijk per veldtelefoon overbrengt aan den algemeenen bevelhebber. Deze berichtgeving bleek uitstekend te functioneeren.

Er waren nog andere middelen voor communicatie tusschen „grond“ en vliegtuigen. Berichten voor bepaalde troepen afdeelingen werden in kokers afgeschoten uit een speciaal daarvoor bestemd pistool op daartoe van te voren aangewezen terreinen. Omgekeerd kregen de vliegtuigen orders van „beneden“ eveneens door middel van kokers welke aan eenige meters hooge bamboestaken werden bevestigd en door de aan langekabels slierende ankers van de vliegtuigen worden „opgevischt.“ Met een enkele uitzondering — toen het anker bleef haken en de heele paal de lucht in meenam — is dit eveneens godd gegaan.

Veld-artillerie en wielrijders in berg-terrein.

Ook van de prestaties van de „veld“ werd tegenover ons met lof gewaagd. Wij hebben het terrein trouwens met eigen oogen aanschouwd, zelf gereden over enkele onverharde, smalle kampongwegen welke eenvoudige de steile hellingen van de bergen volgen zonder dat er ook maar een poging is gedaan om een tracé te zoeken, met half- en heele haaksche bochten en soms ook met bochten van ongeveer 180 graden — en kunnen ons best indenken, dat men voor de evoluties van de „veld“ in die streken groote bewondering koestert. De trouwe viervoeters, die de stukken en de munitiewagens trokken, hadden gisteren den rustdag even goed verdiend als de manschappen die meeheligen trekken en duwen.

Even krانig hebben zich gedragen de wielrijders-strijders uit Batoedjadar; er is één sectie (ongeveer 60 man) onder commando van de 1sten luitenant Van Wieringen ingedeeld bij

s. s. „JAN PIETERSZOOM COEN”

dd. 7 September van Tandjong Priok.

In verband met de overdracht van het Bestuur van Nederl.-Indië zal het ver-
trek van het s. s. „JAN PIETERSZOOM COEN”, plaats vinden op

Dinsdag 7 September ten 5 uur namiddag.

Aansluiting

per **KONINKLIJKE PAKETVAART MAATSCHAPPIJ**

van Soerabaja per s. s. „Rumphius”, Maandag 6 September, 9 uur v.m. rechtstreeks naar Tandjong-Priok;
aankomst aldaar Dinsdag, 7 September, circa 3 uur n.m. Deze verbinding geeft tevens
aansluiting op de van Oost-Borneo, resp. Bandjermasin komende schepen van Lijn
13 A en Lijn 16.

van Semarang per s. s. „Siberg”, Maandag 6 September, 11 uur v.m. rechtstreeks naar Tandjong-Priok;
aankomst aldaar Dinsdag 7 September, des namiddags.

Nadere inlichtingen verstrekken:

Stoomvaart Maatschappij „**NEDERLAND**” **KONINKLIJKE PAKETVAART MIJ.**

en hare Agenten.

1954

Door de Hudson Motor Car Coy. werd aan de

PREST-O-LITE

Fabrieken een order gegeven van:

1.250.000.— dollar

zijnde één van de grootste orders ooit te voren door Automobielen Fabrie-
kanten op batterijen gegeven. Deze miljoenen dollar order geeft een duidelijk
beeld van den groei der PREST-O-LITE Fabrieken. Een groot aantal van
overbekende Automobielen Fabrikanten, waaronder:

MARMON, STUTZ, PONTIAC,
CHRYSLER, PACKARD, VELIE,
GARDNER, CLEVELAND, CHANDLER.

hebben thans P. O. L. batterijen als standaard uitrusting voor hunne
wagens gekozen.

IMPORTEURS:
FUCHS & RENS
SEMARANG.

1859a

1443

G. HOPPENSTEDT
Batavia - Semarang
Soerabaja - Padang.

Hôtel du Pavillon.

VRIJDAG, 20 AUGUSTUS 1926

OPERA-AVOND

PROGRAMMA:

Semiramis Overture . . . Rossini
Les dragons de Villars . . . Maillart
Samson en Dalila . . . Saint-Saëns
Scandinavische Suite. Juel-Frederikson
Sylvia - ballet . . . Delibes
Les Saltimbanques . . . Gaune.

1960

CULEXINE KLAASESZ

Het muskietenmiddel
bevat **GEEN SPOOR**
VET, noch andere
HINDERLIJKE BE-
STANDDEELEN,
die het tot een vijand
zouden maken van
uwe kleding.

Prijs per fl. . . . f 1.25

Fabrikant; R. KLAASESZ & Co.

1888b

Permanente Wave

Moderne Shingle

Salon Moderne.

P. M. v. KLEEF, COIFFEUR

1764

Bedjong 37 Tel. 1327.

OOST-JAVA BIOSCOOP

DONDERDAG 19 AUGUSTUS.

THANK YOU

(DANK U)

Zoo eenvoudig als de titel luidt, zoo interessant en wonder-
mooi is de inhoud.

Een aantal superbe artiesten spelen in deze voortreffelijke Super
productie GEORGE O'BRIEN, JACQUELINE LOGAN, J. FAR-
RELL Mc. DONALD, ALEC FRANCIS, GEORGE FAWCETT,
MARIAN HARLAN, en CYRIL CHADWICK.

WILLIAM FOX SUPER PRODUCTIE. 1961

1448f

Gebruikt bij Uw
kopje thee
Verkaede's biscuits.
Zij zijn
overheerlijk!

G. HOPPENSTEDT
Batavia - Semarang
Soerabaja - Padang.

HET SUCCES VAN DEN DAG

-: De bekende Hollandsche sigaar :-

UULTJE voor de kenners 50 st; f 6.25

SIGAREN-MAGAZIJN

E. VAN WAGENSVELD

HEERENSTRAAT (Tel 442) SEMARANG, 512

Rijwielhandel H. LEWIS

telefoon No. 701

BODJONG 108 — SEMARANG.

hebben in voorraad, zoowel voor dames, heeren en kinderen
de volgende 1e Klasse merken.

RIJWIELEN:

Fongers	Simplex	Standard
Gazelle	Raleigh	Hercules
Burgers E. N. R.	Humber	Nationaal

voor elk wat wils, in prijzen van af f 90.— contant, of op
afbetaling met f 10.— per maand.

CONCURRENTIE UITGESLOTEN.

1800

Abonneert U nog heden op

„HET DAGBLAD”

Abonnement f 2.-- per maand.

ROOKT
SOPLA 2 1/2 cent
CIGARILLOS
(HOLLANDSCH FABRIKAAT)
Iedereen doet het!

ROOKT
SOPLA 2 1/2 cent
CIGARILLOS
(HOLLANDSCH FABRIKAAT)
Geven MEER rookgenot voor MINDER geld!

ROOKT
SOPLA 2 1/2 cent
CIGARILLOS
(HOLLANDSCH FABRIKAAT)
GOED genoeg voor den royalen en
GOEDKOOP genoeg voor den zuinigen rooker.

ROOKT
SOPLA 2 1/2 cent
CIGARILLOS
(HOLLANDSCH FABRIKAAT)
3X MEER tabak dan in een sigaret
voor DE HELPT van den prijs

ROOKT
SOPLA 2 1/2 cent
CIGARILLOS
(HOLLANDSCH FABRIKAAT)
OVERAL VERKRIJGBAAR.

1344

Ambtenaar—Wee.

Heden 18 dezer vertrekt per s.s. *Patria* de hoofdingenieur, tot voor kort chef van het provinciaal Irrigatiekantoor te Bandoeng, G. van Bommel naar Europa.

De heer Van Bommel is gepensionneerd, — gepensionneerd niet op eigen verzoek. De bittere ervaring werd zijn deel, zijn ontslag thuis-gestuurd te krijgen, omdat „op zijn behoud voor den dienst geen prijs gesteld wordt“.

De heer Van Bommel is aan den dijk gezet; weggewerkt op de geruischlooze wijze die door de sycophanten onzer Indische bureaucratie tot zoo hoogen graad van volkomenheid is opgevoerd: na een zorgvuldig verborgen gehouden voorbereiding, een duister gewroet achter de schermen, met den persoon van den ambtenaar, die als slachtoffer vallen moet, als object en middelpunt, dat zich tusschen openbaart in het voor den man zelf en voor zijn naaste omgeving verrassende feit van zijn ongevraagd ontslag.

Het is de moeite waard, het verloop van dit proces, zoodat het zich ten opzichte van den heer Van Bommel voltrok, hier eens in korte trekken te schetsen.

De hoofdingenieur der B. O. W., G. van Bommel werd in Juni 1924 te Bandoeng geplaatst als leider van den algemeenen B. O. W.-dienst voor de Preanger, — een zeer drukke, groote verantwoordelijkheid opgelegde betrekking. De heer Van Bommel gold echter gedurende zijn geheelen diensttijd voor een bekwaam ingenieur en goed leider van omvangrijke diensten, en het was dan ook in volkomen overeenstemming met deze reputatie, dat de functie te Bandoeng hem werd toevertrouwd.

Toen de provincie West-Java was ingesteld, werd hij aan den gouverneur daarvan toegevoegd. Zijn directe chef werd toen de hoofdingenieur Van Santwijk, chef van den provinciale Waterstaatsdienst.

Van dat oogenblik af is voor den heer Van Bommel de ellende begonnen. Alles wijst er op, dat tevoren reeds vast stond, dat de heer Van Bommel gerekend werd tot de ongewenschte elementen in het provinciaal ambtenaren-corps; in dit verband zij er op gewezen, dat hij tot de hoogst-bezoldigde ingenieurs behoorde en de heer Hillen op rigoureuze bezuiniging uit is.

Van Januari 1926 af, toen hij onder oppertoezicht van het hoofd van den provinciale Waterstaatsdienst kwam te werken, ondervond de heer Van Bommel een reeks van plagerijen, als bij het bestaan van verder-strekkende voornemens de inleiding plegen te vormen tot den ingrijpenden maatregel die op het program staat. Hij moest bezuinigen; of liever; er werd van Batavia uit op zijn kantoor bezuinigd.

Personeel werd hem afgenomen en niet vervangen, ofschoon geheel de arbeid, verbonden aan den overgang van zijn dienst van de B. O. W. naar de provincie, op zijn schouders was komen te rusten.

De dienst der Landsgebouwen werd hem onverwacht, zonder eenige waarschuwing, en terwijl hij, meenende dat ook deze dienst voor geheel zijn ressort georganiseerd worden zou, de daartoe voorbereidende maatregelen getroffen

had, afgenomen, met het grootste deel van het personeel van zijn kantoor.

Op brieven, waarin hij tegen die ontwijching van zijn dienst waarschuwde, kwam geen antwoord.

Teeknend voor de opvattingen en karakteristiek voor het organisatielent van den man, onder wien hij was komen te werken, was diens besluit om de ingenieurs van den dienst voortaan slechts de helft van de kosten van hun telefoon te vergoeden, omdat zij toch ook particuliere gesprekken met behulp van dat toestel voerden. De maatregel zou ook gelden voor den heer Van Bommel, die weigerde en zich op het standpunt stelde: of de telefoon betaald door den dienst, of in het geheel géén diensttelefoon thuis.

Terloops zij hier medegedeeld, dat een paar sectie-ingenieurs, die op veruit elkaar gelegen plaatsen in hun ressort opzichters werkzaam hebben, van het gemis van een telefoon thuis uit den aard der zaak den grootsten last ondervinden; de dwaasheid van den maatregel wrekt zich op den dienstzelf.

Den heer Van Bommel liep de gal over, en medio Maart deelde hij den gouverneur van West-Java, die eenige dagen te Bandoeng vertoefde en zijn kantoor bezocht, mede verlot te zullen aanvragen; een paar dagen later ging zijn rekest om verlot wegens acht jaren dienst, ingaande op 8 Augustus of 4 September 1926, in zee. Het werd der regering aangeboden door tusschenkomst van den gouverneur van West-Java.

Dit verzoek werd in een vergadering van het College van Gedeputeerden uit den Provinciale Raad behandeld; het werd billijk geacht en van die zijde werden er geen bezwaren tegen aangevoerd. Dit besluit van het College van Gedeputeerden kwam hem eerst later ter oore.

Insteede van eenig bericht daarvan kreeg hij een geheim eigenhandig schrijven van den directeur der B. O. W. van 16 Juni, waarin hem tot zijn verrassing werd medegedeeld, dat van de zijde van het departement geen verklaring kon worden afgelegd, dat op zijn behoud voor den dienst ook na terugkeer van verlot onvoorwaardelijk prijs kon worden gesteld, zoodat aan de regering in overweging gegeven was, zijn verzoek om verlot niet in te willigen, terwijl tevens in verband met het feit dat de provincie West-Java zijn handhaving als hoofd van het provinciaal Irrigatiekantoor te Bandoeng ongewenscht achtte, aan de regering machtiging verzocht was, den heer Van Bommel in overweging te geven, tegen 4 September a.s. ontslag uit 's Lands-dienst aan te vragen. Op beide voorstellen was door de regering overeenkomstig beschikt. In verband hiermee zou de directeur der B. O. W. het op prijs stellen, de aanvraag om ontslag tijdig te ontvangen.

Inmiddels had de correspondentie van den heer Van Bommel met den heer Van Santwijk, het hoofd van den Provinciale Waterstaatsdienst, tusschen het resultaat opgeleverd, dat deze laatste hem had medegedeeld, welke bezwaren hij tegen de praestaties

van hem, Van Bommel, had: die van langzaamheid en van ongeschiktheid om als leider op te treden.

Naar aanleiding daarvan had de heer Van Bommel zich op 31 Mei tot den Provinciale Raad gewend met het verzoek, een onderzoek te willen doen instellen naar de gegrondheid dier bezwaren van den heer Van Santwijk, die hem zonderling voorkwamen, daar de heer Van Santwijk zich van zijn werkwijze nooit op de hoogte had gesteld, hij geen achterstand had en meende, den dienst weliswaar met minutieuse nauwgezetheid, doch niet-temin vlot te laten marcheren. Welke feiten, zoo vroeg de heer Van Bommel, hadden den heer Van Santwijk dan tot diens ongunstig oordeel over zijn arbeid geleid?

Op dit rekest aan den Provinciale Raad heeft de heer Van Bommel nooit eenig antwoord gekregen.

Toen hij echter naar aanleiding van het geheim eigenhandig schrijven van den directeur der B. O. W. van 15 Juni zich tot den voorzitter van den Provinciale Raad richtte met een brief, waarin hij verzocht, hem mede te deelen of de bewering in dat schrijven, dat „de Provincie West-Java zijn handhaving als hoofd van het Provinciaal Irrigatiekantoor te Bandoeng ongewenscht achtte“ juist was, en, zoo ja, waarom hem daarvan dan nooit eenige mededeeling was gedaan, kwam een antwoord van... den gouverneur der provincie West-Java, waarin deze hem mededeelde, inderdaad den directeur der B. O. W. te hebben laten weten, op zijn, Van Bommels handhaving geen prijs te stellen.

De bezwaren van den heer Van Santwijk waren, zoo verklaarde de heer Hillen, de gronden waarop dat oordeel berustte. En toen dit oordeel zich gevestigd had, werd tevens bekend, dat de directeur der B. O. W. er evenzo over dacht, zoodat nog alleen het ontslag uit den dienst volgen kon.

De zaak was derhalve in een onderonsje tusschen den directeur der B. O. W., den gouverneur der provincie West-Java en het hoofd van den Provinciale Waterstaatsdienst bekokstooft. De beslissing viel tegen den wensch van het College van Gedeputeerden — waarvan de heer Van Bommel toevanig kennis kreeg en dien men blijkbaar liever voor hem geheim gehouden had — en zoodat op zijn verzoek om een onderzoek naar de gegrondheid van de klachten, welke de heer Van Santwijk over zijn beleid meende te moeten aanheffen, werd gemaegd.

De heer Van Bommel diende een rekest bij de regering in, waarin hij verzocht, hem alsnog verlot te verlenen met ingang van 5 Augustus, hem te ontslaan van de verplichting zijn ontslag uit 's Lands dienst aan te vragen en hem in de gelegenheid te stellen, zijn dienst op 5 Augustus neer te leggen, opdat hij in den loop van die maand naar Nederland zou kunnen vertrekken. — maar ook langs dien weg vond hij geen recht: de regering weigerde, terug te komen op de genomen beslissing en noodde hem alsnog uit, een verzoek tot ontslag uit 's Lands dienst in te dienen. Toen restte hem niet anders dan aan deze „uitnodiging“ gevolg te geven. Hij werd met ingang van 4 Augustus gepensionneerd.

**

Het voorgaande is voldoende om de mate van het onrecht duidelijk te maken, dat aan dezen bekwaam, hard-werkenden, volkomen intègren ambtenaar is begaan. Dit ontslag is niets minder dan een schandaal.

De heer Van Bommel heeft, ook bij zijn collega's en bij zijn departementschefs, altijd bekend gestaan als een hoogst verdienstelijk ingenieur, uitmuntend leider van de uitvoering van groote werken. Hij werkte te Bandoeng gedurende meer dan anderhalf jaar als hoofd van den algemeenen B. O. W.-dienst van de Preanger, zonder dat ooit eenige aanmerking werd gemaakt op zijn beleid; zijn verdiensten werden ten volle erkend. In Sept. 1925 waren zijn 20 jaren gouvernementsdienst vol; had men op zijn behoud voor 's Lands dienst niet langer prijs gesteld, dan ware het toen het oogenblik geweest, hem in overweging te geven zijn pensioen aan te vragen. Maar dien werk kreeg hij niet; bij het departement schatte men Van Bommel als werkracht te hoog om hem te willen missen.

Maar niet zoodra was hij aan den gouverneur der provincie toegevoegd als hoofd van het provinciaal irrigatiekantoor te Bandoeng, of de tegenwerking begon.

Zonder eenige égards voor den voortreffelijken staat van dienst van dezen in harden arbeid ten bate van dit land vergruisden ingenieur, zonder eerbied voor het prachtig verleden van Van Bommel als mensch en als ambtenaar, is hij behandeld met een willekeur waarvan zelfs de schijn niet eens vermeden werd; na een paar maanden dienst bij de provincie ongeschikt verklaard zonder dat hem wordt medegedeeld, op welke gronden dat oordeel berust, zonder dat de moeite wordt genomen, feiten te noemen die het zouden kunnen staven. En als hij dan aan den Provinciale Raad vraagt om een onpartijdig onderzoek naar de gegrondheid van de bewering dat hij niet deugt voor zijn werk, krijgt hij eenvoudig geen antwoord. Een verzoek om verlot wordt geweigerd, ofschoon het College van Gedeputeerden er geen bezwaar tegen heeft; en in een schrijven van den departementschef wordt niettemin kalmweg gezegd, dat de provincie op zijn behoud voor den dienst geen prijs stelt. De directeur der B. O. W. zegt, op het oordeel der provincie — dat onjuist weergegeven wordt — te steunen; en de gouverneur der provincie verwijst in een antwoord op een schrijven van Van Bommel, dat tot hem gericht was in zijn kwaliteit van voorzitter van den Provinciale Raad, naar de mededeeling dat de directeur der B. O. W. hem nietgeschikt oordeelde. Zoo verschuilen deze autoriteiten zich achter elkaar.

Hoe is, zal men vragen, deze houding van den directeur der B. O. W., die aanvankelijk toch blijken gaf van een heel ander oordeel en dien men er toch niet van verdenken mag, dat hij een ambtenaar, dien hij ongeschikt oordeelde voor een zeer verantwoordelijken post bij de provincie, zou hebben aanbevolen — hoe is deze houding te verklaren?

Wij kennen maar één antwoord op die vraag: door den directeur der B. O. W. was de heer Van Santwijk aanbevolen voor den post van hoofd van den provinciale Waterstaatsdienst, en toen deze zich er op ging toeleggen, den heer Van Bommel den dienst uit te werken, zou ingeval van een conflict tusschen beiden de vraag der geschiktheid van den heer Van Santwijk in het geding zijn gekomen en om een antwoord hebben gevraagd. Dit dilemma werd voorkomen door Van Bommel op te offeren. Het is alles in ontstellende mate duidelijk.

**

Zóó waren de machinaties, die noodig en geoorloofd gevonden werden om zich van een van Indië's bekwaamste en in velerlei opzicht verdienstelijkste ambtenaren te ontdoen.

INTERMEZZO.

„Kijk nooit op je horloge!“

Geheel in overeenstemming met zijn levensopvattingen heeft Thomas Alva Edison dit jaar zijn 79e verjaardag gevierd. 10 Februari 1847 is de groote uitvinder geboren en Edison wist dezen dag niet waardiger te vieren, dan den geheelen dag in zijn werkplaats in Menlo Park, State New Jersey, te blijven en er hard te werken, lemand, die Edison persoonlijk kent, schrijft in het „Petit Journal“: Vijf en zestig jaar werkt dit phenomeen reeds voor de Menschheid. Hij is meer practicus dan theoreticus. Als werker heeft hij over de geheele wereld zijn gelijke niet. Wanneer hij iets gewichtigs te doen heeft, dan werkt hij door totdat hij bereikt heeft, hetgeen hij zich voorstelde. Eten en slapen moeten wachten. Hoofdzak is en blijft bij hem „het werk.“

Een aardig voorval, dat onlangs plaats viel, is karakteristiek voor de wijze waarop Edison het leven beziet. Een bekende van den uitvinder bezocht hem vergezeld, door zijn jongsten zoon, de „toevenaar van Menlo Park“ liet den jongen alles zien, dat de belangstelling waard was. Bij het afscheid verzocht de vader Edison, zijn zoon een goeden raad voor het leven mede te geven. Edison bedacht zich niet en zeide: „Kijk nooit op je horloge“. Het is Edison's devies; Werken en niet op den tijd letten. In al zijn werkplaatsen bevindt zich geen enkele klok. Zijn medewerkers mogen geen horloges dragen. Voor Edison bestaat de tijd als het ware niet. Is hij met de oplossing bezig van een dier problemen, waaraan hij zijn leven gewijd heeft, dan let hij niet op den tijd, maar werkt door, ongeacht of het dag of nacht is.

Edison is de overtuiging toegedaan, dat vijf en energie voor den uitvinder meer beteekenen dan de hemelsche gave van het genie. Zijn lijfspreuk is dan ook: Genie is 2% inspiratie en 98% zweet.

Het heengaan van Van Bommel is een verlies voor dit land. Hij behoort als mensch en als werker tot de superieure figuren. Een zachte, fijnvoelende, toch sterke en gave persoonlijkheid, een man-uit-één-stuk, man van fijnen smaak en fijne intuïtie, een gentleman tot in de toppen van zijn vingers, — zóó leerde ieder, die met hem in aanraking kwam, Van Bommel na korten tijd kennen. Een hart-van-goud, edelmoedig en ridderlijk strijder voor de groote zaak van het recht. Wie het voorrecht heeft gehad, dezen zeer bijzonderen mensch nader te leeren kennen, behoudt zijn leven lang den diepen indruk van zijn superioriteit als een lichte belofte in sombere dagen van verdwijnend geloof aan de menschheid.

De vakbeweging, in het bijzonder de ambtelijke vakbeweging hier te lande, heeft Van Bommel veel te danken. Voor de werkmensbelangen heeft hij steeds, zonder zich te ontzien, op de bres gestaan en gevochten met de hardnekkige vasthoudendheid van wie strijd voor een ideaal dat, zijn liefde heeft.

Dat zal hier nooit vergeten worden.

Het ga Van Bommel en wie hem lief zijn, wél!

I. C.

Eendags-vlieg.

De List.

Mevrouw Pendleton verslond met een hoogroode kleur van opwinding het laatste hoofdstuk van den roman, welken zij dien morgen uit de bibliotheek had gehaald. Daarna leunde ze met gesloten oogen achterover in haar stoel en nam een bonbon uit een doos, welke vlak bij haar stond.

Kort daarop opende ze haar oogen weer en staarde peinzend voor zich uit. Ja, de heldin van het boek had inderdaad in heel veel opzichten overeenkomst met haar verdoend. Zij was óók over de veertig geweest haar figuur had geleidelijk de vroegere mooie, slanke lijnen verloren en ze bezat een echtgenoot, die haar verwaarloosde.

Nee, er was toch eenig verschil geweest, want de man van de hoofdpersoon van dat bewust werk, had zijn vrouw slechts zoo nu en dan verwaarloosd, omdat hij zoo geheel en al door zijn zaken in beslag werd genomen, terwijl mevrouw Pendleton

's echtgenoot de laatste maanden voortdurend in het gezelschap van een slank korstje met rood haar gezien werd.

Toen ze hem over dit feit op een morgen aan het ontbijt onderhouden had, was hij kalm doorgesgaan met het lezen van zijn courant en toen ze was beginnen te huilen had hij zijn kop koffie omgesmeten en het botervlootje op den grond gooid. Dien avond zou hij weer uitgaan — natuurlijk met die vulgaire, roodharige juffrouw — dat begreep ze heel goed, hoewel hij gezegd had een diner met een van zijn zakenvrienden te hebben.

De heldin van verhaal was inderdaad nog niet zoo dom te werk gaan, peinsde ze. Waarom zou zij niet precies hetzelfde kunnen probeeren, wat die andere vrouw in het boek gedaan had? Heel duidelijk herinnerde zij zich de bewuste passage.... Ja, ze moest een vertrouwde vriendin opschellen, zich ervan overtuigen, dat haar man zóó dicht in de buurt van het toestel was, dat hij woord voor woord kon verstaan, van hetgeen ze zeggen zou...

zich houden, alsof ze met een minnaar sprak, plannen beramen om denzelfden avond met hem naar Zuid-Amerika te vertrekken en.... En het was de natuurlijkste zaak van de wereld, dat haar echtgenoot, die alles had staan af te luisteren, plotseling buiten zichzelf van jaloezie zou raken.... De liefde, die hij reeds lang dood waande, zou weer ontwaken, alle mogelijke herinneringen aan vroegere jaren zouden bovenkomen.... hij zou haar hartstochtelijk in zijn armen drukken en haar onder tranen bezweren, dat hij nimmer meer een andere vrouw zou aankijken.

Er kwam een stralende glans in de oogen van mevrouw Pendleton. Natuurlijk, zóó zou het gaan. Welk een groote gekkin was zij geweest niet er begrepen te hebben op welke wijze zij met een man van Harold's type moest omspringen.

Ze stond op, bekeek zich in den grooten spiegel en begon zachtjes een sentimenteel liefdesliedje te neuriën. Met de grootste zorgvuldigheid poederde ze haar rood gezicht.

Terwijl Harold Pendleton zich fluitend door den langen corridor naar zijn kleedkamer begaf, bevond zijn vrouw zich in haar slaapkamer, waar zij haar zuster haastig had opgebeld en een afspraak met haar had gemaakt. Toen ze ervan overtuigd was, dat haar man zich thans in het aangrenzende vertrek bevond, verliet ze haar stem een weinig en begon:

„Ja, lieveling, ik was om ongeveer zes uur thuis... Wat hebben wij het heerlijk gehad vanmiddag, vindt je niet? Ik ben onmiddellijk met pakken begonnen. Oh, schat, het lijkt te mooi en wonderbaarlijk, om werkelijkheid te kunnen zijn.“

Ze hield even op en luisterde aandachtig. Ja, er werd geen geluid meer gehoord in de kleedkamer van haar man en ze meende zelfs dat hij de deur zachtjes nog een eindje verder had opengeschoven.

Haar hart bonsde van vreugde en opgewonden ging ze voort:

„Ja ja, ik ben er ten volle van overtuigd dat ik volkomen juist handel

door alle banden te verbreken en mijn geheele toekomst in jouw handen te leggen. Ik weet zeker, dat jij me gelukkig zult maken, lieveling. Je hebt er geen flauw idee van, hoe schandelijk wreed en koud mijn man is en hoe hij me de laatste maanden verwaarloosd heeft. Het was eenvoudig niet om uit te houden ja, ik zal heel gauw voortmaken“.

Eensklaps maakte een overweldigend gevoel van angst zich van haar meester. Ze had alles toch niet al te realistisch voorgesteld?

Ze hing het toestel weer aan den haak en bevende liep zij op de verbindingsdeur toe. In de andere kamer was haar echtgenoot bezig zijn jas aan te trekken. Er lag een vreemde, opgewonden uitdrukking in zijn oogen, toen hij haar aankeek.

„Vaarwel, Harold,“ zei ze zachtjes. „Ik veronderstel, dat je alles gehoord hebt. Ik ben vast besloten weg te gaan.“ „Ja, lieveling,“ zei hij opgeruimd. „Ik heb gauw mijn jas aangetrokken om een taxi voor je te halen.“

E. Hampton.

SPORT.

Voetbal.

Uni I—Stormvogels I.

Onder tamelijk groote belangstelling heeft gisterenmiddag deze wedstrijd op het Uni-velde plaats. Als Foltinsky het aanvangssignaal geeft zien wij beide ploegen zich als volgt samenstellen:

Uni	Ritter
Wouters	Goldman Jr.
Kooymans	Geurink
Giesel	Goldman Sr.
Hagenaar	Bochem
	Smits
Brouwer	Darma
Lagaunne	Reindorp
Elzings	Vogel
Schardijn	V. Hooydonk
Stormvogels	Tronchet

Hooydonk wint den toss, zoodat Uni het eerst den bal aan het rollen brengt. Direct echter nemen de Stormvogels het leer over en gaan en met een ongekend elan op het Uni-doel mee af. In tegenstelling met de vorige wedstrijden, doet de Zwart-gele voorhoede thans goede dingen. Het samenspel is er en ook schot zit er in. Ritter krijgt het dan ook zwaar te verantwoorden. Maar ook de Uni-voorhoede maakt het de Stormvogels-verdediging vaak lastig. Een keihard schot van Giesel komt net tegen de zijlat aan en springt terug in het veld, waar Vogel voor de verdere expeditie zorg draagt. Wanneer dan de voorhoede van de gastheeren weer onstuimig opringt, kan Wouters niet anders doen dan corner werken.

Deze wordt door Brouwer keurig genomen. De bal, die over de hoofden van Ritter en Goldman gaat, komt bij Lieb terecht, die achter de doellijn staande hem wegschiet, hetgeen Foltinsky niet ontgaat, daar hij naar het midden wijst. 1-0 voor de Stormvogels. Wie zou dat ooit hebben kunnen dromen. Uni valt nu verwoederd aan, doch de zwart-gele achterhoede geeft steeds niet thuis. Bij één der Uni-attaques maakt Vogel free-kick Geurink neemt den vrijen schop goed, maar Tronchet staat op zijn post en retourneert. Dan zien wij weer de Stormvogels-voorhoede in actie. Lefrandt, die zich blijkbaar in de voorhoede thuis voelt, doet zeer goede dingen. Zijn combineeren is af en wat te roemen valt, zijn zijn plotselinge schoten.

Ritter heeft van hem dan ook veel te verduren gehad — maar ook Lagaunne en Reindorp hebben zich niet onbetreft gelaten. Een schot van Reindorp in den rechter-boven-hoek, kan Ritter niet corner tippen. Dan komen de zwart-witten weer aan het woord. Bij een Uni-aanval schiet Schardijn den bal tegen Hooydonk op, waarna tussehen beiden en de toeloope Elzinga een misverstand ontstaat, waarvan Giesel gretig gebruik weet te maken.

Doordat de één dacht, dat de ander het leer zou wegwerken, blijft de bal lang genoeg op dezelfde plek staan, waardoor Giesel gelegenheid krijgt zich hiervan meester te maken en daarmede op Tronchet toe te loopen. Hooydonk doet nog moeite den bal voor Giesels voeten weg te tippen, doch het lukt hem niet, zoodat Giesel met een keihard schot den stand op gelijken voet brengt.

Onmiddellijk na de hervatting van het spel, gaan de Uniers er op los, doch de Stormvogels-verdediging houdt goed stand. Van beide kanten worden de keepers flink aan den tand gevoeld, ook de beide achterhoeden hebben het zwaar te verantwoorden.

Wanneer Schardijn op een gegeven moment mist, rent Hooydonk toe om het leer nog voor de aankomende Unianen weg te trappen. Insteede van op den keeper terug te spelen of corner te werken tracht hij den bal over de hoofden van de spelers het veld weer in te zenden, wat hem echter niet gelukt. De bal komt vlak voor de wooten van Bochem terecht, die zich niet lang bedenkt en met een hard laag schot Tronchet voor de 2e maal laat vissen. De Stormvogels laten den moed hierdoor niet zinken.

Fanatiek wordt het Uni-doel bestookt, doch Ritter en Tjo Goldman denken er niet aan om weer te laten passeeren. Een onverwacht schot van Lagaunne heeft bijna succes. Ritter kan nog net corner werken. Opmerkelijk is het hoe mooi van weerskanten de corners worden genomen. Vogel begaaf dat weer een free-kick waarvoor hij thans van den scheidsrechter een waarschuwing oploopt. Het spel wordt forscher en forscher en vooral de robuste Schardijn maakt op een in het ooglopende wijze gebruik van zijn lichaamskracht.

Bij een doorbraak van de zwartgele linkering, wil Kooymans Lagaunne afhouden. Door een tijdig ontwijken van laatstgenoemde, komt Kooymans leelijk te vallen en is hij niet meer

in staat op te staan. Het blijkt dat hij zijn enkel leelijk heeft verstuikt. Nadat hij uit het veld gedragen is, neemt het spel dat even voor het ongeval moest worden gestaakt, weer een aauw-ongevraagd staat Hooydonk aan Uni voor Kooymans een invaller toe. Deze, de groote Bloem, komt een paar minuten later de plaats van Kooymans innemen. Direct na de hervatting van het spel, lost Giesel van ver een mooi hard schot op het Stormvogel-doel, dat voor Tronchet te machtig blijkt te zijn, want het leer rolt uit zijn handen in het doel.

Daar Smits echter door in te loopen, buitenspel staat, kent Foltinsky dit doelpunt niet toe. Nog vijf minuten blijven er te spelen, als Smits bij een opbrengen van den bal binnen de beruchte lijnen door Stomps van achteren wordt geduwd hetgeen den scheidsrechter niet ontgaat en waarvoor aan Uni een pinalty wordt toegekend. Deze wordt zoodat gewoonlijk door Bochem zonder fout ingezet, 3-1 voor Uni. Zonder noemenswaardige dingen meer, wordt een poosje later inrukken geblazen.

Uni komt door deze overwinning, waarvoor zij zwaar heeft moeten vechten, op No. 2 te staan en komen de Stormvogels op de 3e plaats. Een gelijk spel zou ons meer bevredigd hebben. Foltinsky leidde zoodat altijd goed. De voorhoede der Stormvogels lieten gisteren vooral vóór de rust een goed voorhoede spel zien, jammer dat ze na de rust wat aftakelde. De achterhoede heeft zoodat gewoonlijk haar best gedaan. Met uitzondering van Hagenaar, was het Uni-team goed.

Tennis.

Bat. Sportclub—Bandoeng 6-2.

Het was een gezellige drukte Zondagmorgen op het terrein van de B.S.C. van dames en heeren belangstellenden voor het bijwonen van den eersten Lawntennis competitiewedstrijd te Batavia. De gevreesde Bandoengers, de onoverwinnelijken waren de tegenpartij, en gezien de prestaties van de B.S.C. verleden week in Buitenzorg, zullen er maar weinigen geweest zijn die den bovenstaanden uitslag zouden hebben durven voorspellen. Bandoeng kwam uit met de ondervolgende krachten:

Heeren-Single.
Stom, Tan, Eenhoorn en Bijlardt.
Dames Single.
Mevr. Nieuwenhuis
Heeren-Double.
Stom-Biljardt, Tan-Eenhoorn.
Mixed-Double
Mevr. Nieuwenhuis—Eenhoorn.
terwijl de B.S.C. verscheen met:
Heeren-Single.
Mollinger, de Waardt, Loman, Hesselink.
Dames-Single.
Mej. Phipps
Heeren-Double.
Mollinger-Loman, de Waardt-Boutmy.
Mixed-Double.
Mej. Phipps-Boutmy.

Bij Bandoeng ontbrak dus op het appél Jolly, die eens pols verzwikt heeft, waar tegenover de B.S.C. het zonder Mevr. Boutmy moest stellen.

Ongeveer half negen werd begonnen met de vier heeren-singles, waarvan die tussehen Mollinger en Stom verreweg de belangrijkste was. Beide partijen pakken direct flink aan en ieder begint een paar malen zijn servegame te winnen. Stom heeft blijkbaar last van de grasbaan, en komt steeds naar voren om te volleyen, wordt echter daarbij door de harde forehand drives van Mollinger herhaaldelijk gepasseerd. Maar hij moet wel zoo spelen, omdat hij last heeft met de ground-strokes; het veld is nog vochtig, en de ballen blijven laag. Dan na 4-3 voor Mollinger verliest Stom de service, en bij de volgende game is het 6-3.

De tweede set begint Mollinger in dezelfde stijl, en in minder dan geen tijd is het 2-0, maar dan komt Stom los, keurig volleert hij de hardste drives van Mollinger terug en komt met 4-2 en 40-15 in het voordeel, om de zevende set na herhaalde malen deuce nog te verliezen. Partijen komen gelijk, en nu ontwikkelt zich een bijzonder spannende strijd. Ieder der spelers wint steeds de service, steeds is Stom een game voor en maakt Mollinger gelijk. Verschillende malen heeft Bandoeng een winning-stroke, maar pas op 10-8 komt het einde, en is een beslissende set noodzakelijk. Inmiddels zijn de andere Singles reeds beëindigd en mocht voor Bandoeng alleen Mevr. Nieuwenhuis het genoeg van de overwinning smaken.

De Waardt speelde tegen Tan een partij, die al heel leelijk bij de vorige afstak. Geen der beide spelers dorst aan te vallen, het was van het begin tot het einde een gepingpong heen en weer zonder eenige emotie. De Waardt hield het langer vol dan de Bandoenger, en won met 6-3, 9-7.

Loman won intusschen van Eenhoorn met 6-4, 6-4, een uitslag die niet velen verwacht zullen hebben. Op een harde baan vermoeden we, dat de uitslag ook wel andersom geweest zou zijn. Nu was de aanval van Loman juist te sterk voor Eenhoorn om zijn safe vast spel te kunnen spelen.

Hesselink toonde zich weer eens in zijn oude kracht door zijn vroegeren clubgenoot Bijlardt te kloppen met 7-5, 6-1.

Wat dameskrachten betreft, is de B.S.C. sedert verleden jaar hard achteruit gegaan. Mej. Phipps, die Mevr. Boutmy verving, is in kracht niet bij haar te vergelijken. Toch speelde ze een aardige partij, doch verloor van Mevr. Nieuwenhuis met 6-4, 6-4. Gezien de prestaties van Mevr. Nieuwenhuis op de wedstrijden in Buitenzorg, Soekaboemi, en Bandoeng een resultaat om tevreden mee te zijn.

Inmiddels werd de final set tussehen Mollinger en Stom gespeeld. Blijkbaar had Mollinger de zwakke plek van zijn tegenpartij gevonden, want er kwamen heel wat ballen op de backhand, en zonder van een groot overwicht te kunnen spreken — het was herhaaldelijk deuce — rees de score tot 5-0 voor Batavia, voor Stom zijn eerste game kon halen. Toen was het net of Mollinger even verslapt. Stom speelde door, met dezelfde energie, hij had wel eens meer een set van een Batavian gewonnen, nadat hij met 5-0 achter stond, maar na 5-3 was het toch uit en met 6-3, 8-10, 6-3 was ook de vierde heeren-single voor Batavia gewonnen.

In de Mixed Double was Batavia minder fortuinlijk. Het vlotte niet en daaronder leed Boutmy's spel. Met 6-4, 9-7 was deze partij voor Bandoeng.

Alleen het winnen van de beide Heeren-Doubles zou Bandoeng dus een gelijk spel kunnen brengen, en het heeft maar heel weinig gescheeld of het was nog zoover gekomen ook. Alleen het constante schitterende spel van Mollinger won de double tegen Stom en Bijlardt, en de andere double was niet mooi maar uiterst spannend. Loman begon te serveeren en maakte zijn oude fout. Met drie double-faults is moeilijk een game te winnen, en Bandoeng leidde met 1-0. Ook de tweede game was voor Bandoeng.

De returns op de service van Stom waren zwak en werden door Bijlardt alle afgemaakt 2-0. En dan in eens een opflukkering bij Loman. Zijn drives zijn hard en in, en Stom die op de topspin-drives van Mollinger, wanneer ze tenminste niet al te hard langs zijn ooren suizen, kalm volleert, weet met deze ballen geen raad, en binnen zeer korten tijd leidt de Batavia double met 5-2. Dan nog even een opflukkering van Bandoeng, op 5-3 komen zij in het voordeel, maar een schitterend dropshot van Mollinger redt de game. Twee knallende drives en de eerste set is met 6-3 gewonnen.

De tweede set gaat geheel gelijk op, elk wint zijn service, tot Bandoeng op 6-5 een game en daarmee de set wint.

Het begint er donker voor Batavia uit te zien. Loman heeft weer een inzinking. Hij mist verschillende malen tot Bandoeng met 4-1 in het voordeel is, en dan in eens weer een opflukkering, net als in de eerste set. Van 4-1 wordt het 4-4. Nog drie keer leidt Bandoeng. Drie keer maakt Batavia gelijk. Dan wint Loman zijn service, en toen ook de volgende game gewonnen werd was het einde daar met 6-3, 5-7, 7-9 voor Mollinger—Loman.

De andere double was minder mooi, maar zoodat reeds gezegd uiterst spannend. In drie sets wonnen De Waardt—Boutmy met 4-6, 7-5, 9-7.

B. N.

ONZE BUREN

Aftreden van den Gouverneur van Goa.

Sr. Mariano Martins, Gouverneur van Goa, is den 3den Juli als zoodanig afgetreden en naar Portugal vertrokken. In de kolonie was een beweging op touw gezet om te trachten den Gouverneur te behouden. Uit de thans geopenbaarde feiten blijkt dat Sr. Mariano Martins, wiens principes niet overeenkwamen met die der nieuwe Portugeesche regeering, zijn ontslag-aanvraag had ingediend.

In het Panjam stadhuis werd een druk bezochte vergadering gehouden van vertegenwoordigers van den gemeentelijken raad en de Pers in deze Portugeesch-Indische kolonie, teneinde te beraadslagen over de in den huidige toestand te nemen maatregelen.

Besloten werd dat openbare demonstraties zouden worden gehouden ter eere van den aftredenden Gouverneur en dat een telegram zou worden gezonden aan den minister van Koloniën, waarin het heengaan van Sr. Martins werd betreurd, wiens rechtvaardig en vooruitstrevend bestuur de bevolking van de kolonie tot zeer groote tevredenheid had gestemd.

Zijn handhaving als Gouverneur van Goa werd zeer in het belang van de kolonie geacht.

Naar Verzoening met China.

Er hebben zich den laatsten tijd in Japans politiek eenige gebeurtenissen voorgedaan, die van groot gewicht kunnen blijken voor de ontwikkeling van zaken in het Verre Oosten.

Vooreerst heeft de Japansche premier, Wakatsoeki, zijn kabinet geconstrueerd in dier voege, dat het bij uitsluiting leden der Kenseikai-partij bevat. De Kenseikai-partij is in de buitenlandsche politiek voorstander van een omzichtig vredesbeleid, dat alle onnoodige wrijving uit den weg gaat: een politiek van tactiek dus, er dan van daden. Haar voorganger in de regeering de Seyoenai-partij, kom op voor een energieke politiek, een van onbewimpeld imperialistische expansie. Met zijn reconstructie bewees Wakatsoeki zijn vaste voornemen, het terrein niet aan de Seyoekai over te laten.

Een tweede feit was op 2 Juli de opening van de spoorlijn Szejoengkai—Tsjitsjaroe, de kortste verbinding tussehen Zuid-Korea en de Russische invloedssfeer Noord-Mandsjoerije, die de mogelijkheid biedt, in luttel etmalen troepen aan den Oost-Chineeschen spoorweg te brengen en Wladivostok van Moskou af te slijden. De oudere spoorlijn Kirin (Oost-Mandsjoerije)—Sjeisjin (kust van Korea) kan tot hetzelfde doel dienen.

Het derde feit was, dat de nieuwe leider der Russische Oost-Chineesche spoorlijn, Sibriakof, te Tokio is geweest om aldaar een „modus vivendi” te bespreken, ofschoon Moskou nog in Januari diplomatiek dreigde.

Terwijl het eerste feit voor zichzelf spreekt, in de innerlijke tegenstrijdigheid tussehen de opening van de strategische spoorlijn en de reis van Sibriakof slechts daarmee op te lossen, dat de opdracht van Moskou aan Sibriakof verband hield met de destijds op komst zijnde opening van den nieuwen spoorweg. Te Tokio is den Sovjet-gedelegeerde dan ook meegedeeld, dat de lijn naar Mandsjoerije geen aanvalsoogmerken moest dienen, doch slechts koloniasatorische doeleinden, waaraan het eilandrijk met zijn jaarlijksch bevolkingssurplus van 800,000 zielen zich niet kan onttrekken. Men wees er hem op, dat noodzakelijk de immigrantenstroom naar gewesten moet worden geleid, die nog onontsloten zijn, landbouwproductie beloven en kapitalen eischen, die toch boven de krachten van het kapitaalarme Rusland uitgaan.

Nevens Mantsjoerije komt daarvoor bovenal in aanmerking Oost-Mongolië, waar behalve de katoenbouw ook de aanplant van rijst — het national voedingsmiddel dat Japan reeds thans in massa moet importeeren — zeer veel goeds voorspelt.

Bij de besprekingen met Serebriakof schijnt deze zich nu geenszins afkeerig te hebben geplaatst tegenover Japans wenschen naar uitbreiding der economische belangensfeer. Dit berustte stellig daarop, dat Moskou met Japan een regeling wenscht te treffen onder uitsluiting van de overige groote mogendheden, terwijl dan tegelijk het spookbeeld van een Japanschen „preventieven” oorlog om Noord-Mandsjoerije, door zekere Seyoekairingen bepleit, zou verdwijnen.

Aan de zijde van de regeering-Wakatsoeki is dit alles een stuk politieke tactiek. Japan wordt ook door Engeland om deelname aan diens Aziatische combinaties aangezocht en had dus de keuze tussehen Londen en Moskou. De regeering wil echter tussehen deze beiden in staan, iets wat zij Japans belang acht en wat haar steunen moet in haar meest direct politiek doel: te komen tot een op vertrouwen gegrondvest accoord met China.

Want parallel met bovengenoemde tactische bewegingen loopen Japans pogingen, de Chinezen er van te overtuigen, dat men in Tokio niet meer aan territoriale veroveringen of economische onderdrukking denkt. Zoo heeft Japan, niet tot vreugde van Engelschen en Amerikanen, zich op de bres gesteld voor volkomen douane-sovereiniteit van China, op grondslag waarvan het te Tokio reeds een handelsverdrag heeft aangeboden.

Maar ook tegenover de Ver. Staten en hun voor de Japanners inuikende immigratie-wetgeving betracht de regeering-Wakatsoeki, die uit den wereldoorlog de gevaren heeft geleerd van iedere groote militaire actie, voorzichtigheid en matiging. En evenzoo hoort zij blijkbaar ook in Engeland, de plannen tot uitbouw van Singapore tot een formidabele vlootbasis door bewijzen van Japans vreedzame bedoelingen tot staan te brengen. Uit dezelfde omzichtigheids-overwegingen is Japans politiek in den Volkenbond te verklaren. Aan zijn sterke positie te Genève hecht het — onze medewerker prof. Nitobé zette het reeds eenige keeren uiteen — groote beteekenis. Daar Rusland en de Ver. Staten echter niet tot den Volkenbond behooren, resp. zelfs vijandig jegens Genève gezind zijn, is Japan niet genaderd tot het plan voor een „Locarno” van het Verre Oosten. Overigens heeft de regeering reeds eenige malen verklaard, ernaar te streven, in den Geneefsch Bond behoudzaam te bemiddelen en alle conflicten uit den weg te gaan.

De veiligheid der vrouwen op straat.

„Vrouwen in deze stad moeten zich even vrij als mannen kunnen bewegen, en indien zij niet werden beschermd tegen molest door mannen van het type van beklagde, zou haar bestaan zeer moeilijk worden,” aldus, volgens *The Bengalee*, een rechter te Bombay, toen hij een Britsch-Indiër veroordeelde tot zes maanden gevangenisstraf, omdat deze het erf opgewandeld was van een huis, teneinde van dichtbij in het holle van den nacht een dame te kunnen bespieden, die in haar slaapkamer stond.

Beklaagde was chauffeur bij den buurman van de Parsische schoone en had haar reeds menig keer met welgevallen beschouwd tot hij op zekeren avond de stoute schoenen aantrok en naar het naburige huis ging.

Toen het ontdekt werd nam hij de vlucht.

Later werd hij uit zijn garage gehaald, doch hij ontkende, iets van de zaak af te weten.

De rechter nam de zaak zeer ernstig op; hij verklaarde dat menschen van zijn slag ernstig moesten worden gestraft. De wet kende als maximum op het door beklagde gepleegde misdrijf vijf jaar gevangenisstraf, doch waar beklagde een viekkeloos verleden had, werd hij voor zijn gluren met „slechts” zes maanden celstraf gestraft.

Japan's bevolking.

De totale bevolking van Japan bedraagt thans 59,736,822 zielen, onder wie 30,013,109 mannen. Dit zijn de officieele cijfers van de in October verleden jaar gehouden volkstelling.

Vergeleken bij de volkstelling van 1920 toonen deze cijfers een toename van 3,773,769, zoodat de bevolking met ongeveer 750,000 zielen per jaar is toegenomen.

De bevolking van de prefecturen Fukui en Okinawa is in de laatste vijf jaar iets afgenomen, terwijl de bevolking van andere prefecturen, o.a. Hokkaido, een vermeerdering toont.

De prefectuur Tokio staat hierbij aan het hoofd. Daar is de bevolking in dit tijdvak met 21 pCt. toegenomen. No. 2, op de lijst is Osaka, met een vermeerdering van 18 pCt. en dan volgt Aichi met 11 pCt.

Thans eenige cijfers van de bevolking der steden.

Osaka heeft 2,114,804 inwoners, Tokio 1,995,567, Nagoya 768,558 Kyoto 679,963, Kobe 644,212 en Yokohama 405,898 inwoners.

Het hooge cijfer van Osaka wordt veroorzaakt door de vorming van een groot-Osaka, waarbij de in de nabijheid liggende steden en dorpen getrokken zijn.

Dat Tokio en Yokohama achteruit zijn gegaan in bevolking, is te wijten aan de jongste groote aardbeving.

De vreemdelingen te Yokohama, wier aantal na de groote aardbeving sterk verminderde, bedragen thans 4,322, van wie 3,174 Chinezen, 424 Britten, 266 Amerikanen, 98 Duitschers, 83 Franschen, 59 Russen, 48 Zwitsers, 33 Britsch-Indiërs, 25 Armeniërs, 20 Portugeezen, 18 Nederlanders, 15 Italianen, 12 Denen, 9 Canadeezen en 9 Philippino's.

Moord en zelfmoord.

Een vierentwintigjarige arbeider in een dorp nabij Moji bracht met een scherp mes zijn vader, stiefmoeder en twee stiefzusters ernstige wonden toe. Na dit bloedbad te hebben aangericht, vluchtte hij naar de heuvels waar hij met een zwaard een poging tot zelfmoord deed. Alle slachtoffers verkeerden in zeer slechten toestand.

Aangeteekend:

dat bij het Koninklijk besluit 29 Juli 1926 de Generaal-Majoor der Artillerie W. A. Blits, op verzoek, met ing. van 8 Oct 1926 wegens volbr. diensttijd, eervol uit den militairen dienst is ontslagen, onder dankbetuiging voor de langdurige diensten door hem aan den Lande bewezen.

dat bij het Koninklijk besluit van 29 Juli 1926 de Generaal-Majoor der Inf., J. H. L. le Cocq d'Armandville op zijn verzoek, met ing. van 2 Dec. 1926, wegens volbr. diensttijd, eervol uit den militairen dienst is ontslagen, onder dankbetuiging voor de langdurige diensten door hem aan den Lande bewezen.

is de Oostindische hoofdambtenaar Mr. Dr. W. M. G. Schumann, laatste lid tevens Voorzitter van den Voksraad van N. I., thans in Europa vertoevende, gerekend met ing. van 31 Mei 1926, op zijn verzoek, wegens volbr. diensttijd, eervol uit 's Lands dienst ontslagen, onder dankbetuiging voor de langdurige en trouwe diensten door hem aan den Lande bewezen.

is het verlof b. b. van den Lande van den Oostindischen ambtenaar Mr. J. J. W. Eekhout, gewezen ref. bij het Depart. van Onderwijs en Eeredienst, l. l. belast met de waarneming van de betrekking van Gouvernements-Secretaris in Suriname, op verzoek, op denzelfden voet nader met zes maanden verlengd ingaande 1 Juli 1926.

bij beschikking van den Min. van Kol. is bepaald, dat het aan den Oostindischen ambtenaar E. B. Vogler, laatste lid controleur bij het B. B. op Java en Madoera, verleend verlof, hetwelk in verband met de hem opgedragen studie voor het Indologisch doctoraal examen, werd verlengd tot uiterlijk 1 Januari 1927, met ing. van dien datum wordt verlengd tot den datum van slagen voor dat examen, doch uiterlijk tot 1 Juli d.a.v.

Bij Gouv. besluit:

is bewilliging verleend op de akte van oprichting der te Modjokerto gevestigde N. V. Handel Maatschappij Kang Oh Ting.

is bewilliging verleend op de gewijzigde statuten van de te Paree gevestigde N. V. Cultuur en Handel Maatschappij Kandangan.

is bepaald, dat alle schijndood-revolvers en pistolen worden beschouwd als gevaarlijke vuurwapens, tenzij zij bij de Geweermakersschool te Meester-Cornelis zijn voorzien van een stempeling met de letters „G. S.“ ten bewijze dat zij niet in een gevaarlijk vuurwapen kunnen worden getransformeerd.

is een ordonnantie vastgesteld, waarbij een nadere voorziening is getroffen omtrent de locale verordeningen, welke tot 1 Jan. 1926 van kracht waren voor de opgeheven ressorten van plaatselijke raden in het gebied der tegenwoordige provincie West-Java.

zijn voor zoover dit niet reeds is geschied bij het besluit van 4 Dec. 1923 No. 2 gereserveerd voor mijnbouwkundige opsporings- en ontginningen van Gouvernementswege, met betrekking tot alle in het eerste lid onder b van art. 1 der Indische Mijnwet vermelde delstoffen, twee terreinen, onderscheidenlijk gelegen in de residenties Semarang en Kedoe en in de residentie Semarang.

Toen het echtpaar gearmd het gebouw verliet, vroeg het vrouwtje haar man triomfantelijk, of hij het geen heerlijk gevoel vond om Amerikaansch burger te zijn.

Tot haar ontsteltenis antwoordde hij, dat hij geen naturalisatiepapieren bezat en er geen oogenblik aan dacht, zijn Engelsche burgerrecht op te geven.

De jonge vrouw trok ijlings haar arm uit den zijne, liep vlug naar de wachtende auto en was uit het gezicht verdwenen vóór de jeugdige echtgenoot en de gasten beseften wat er gebeurd was. Zij maakte nog dienstzelden dag een echtscheidingsproces ahangig, omdat haar man weigerde, Amerikaan te worden. Zij won intusschen het geding en ziet nu uit naar een waschechten Yank!

Millionairshuishouding.

Op zekerem dag komt de grootste Amerikaansche handelaar in ruwe olie Mr. Harry Sinclair het bankiershuis van Smith Bros voorbij. Hij gaat naar binnen, begroet Lew Smith, den oudsten firmant en zegt: „Lew, ik kom juist voorbij en zou zes miljoen dollar willen opnemen.”

Lew Smith antwoordt: „All right, kom ze morgen ochtend maar even halen. Hoe gaat het met Je? Goed? En thuis, alles in orde? Mooi zoo! Maar vertel 's Harry, waar heb jij zes miljoen dollar voor noodig?”

Harry Sinclair denkt een oogenblik na. Hij neemt daarop de telefoon, vraagt naar zijn vrouw en roept: „Hallo Mary, waar hebben wij eigenlijk die zes miljoen voor noodig? Ik kan er op het oogenblik maar niet op komen!”

Echtscheidingsrecord.

Het valt niet te ontkennen, dat het echtscheidingsprobleem autoriteiten, publicisten en de bevolking aller landen bezighoudt. Het is dan ook een typisch teeken van onzen tijd, dat meer dan ooit het huwelijk het onderwerp is van boeken en artikelen van prominente schrijvers. Maar één stad ter wereld is er, waar men getuige kan zijn van het behalen van snelheidsrecords op het gebied der huwelijksontbinding. Onlangs heeft rechter Howard van het Fulton Superior Court te Atlanta op één dag vijf-en-zeventig echtscheidingen uitgesproken. Hij begon met de rechtszitting om negen uur des morgens en maakte er om tien uur een einde aan. Elke vijf-en-veertig seconden had hij een huwelijk geliquideerd. Hij ging volgens een kort en helder systeem te werk: hij vroeg den getrouwden of zij per sé wilden scheiden. Niemand twijfelde. Na de honderd-en-veertig bevestigende antwoorden in ontvangst genomen te hebben, vroeg hij den getuigen of volgens hun meening reden voor echtscheiding aanwezig was. Met een verbluffende eenstemmigheid bleken ook de getuigen voor de echtscheiding te zijn. Gaed der voor echtscheiding in aanmerking komende dames en heeren wenschte zich te bedenken. Eén gedachte bezielde allen: Wij willen van elkaar af. Rechter Howard heeft ze geholpen. En op het slot der zitting sprak hij de gedenkwaardige woorden: Welk een verheven uur was dit, want honderd-en-veertig menschen heb ik, zooals bleek, gelukkig gemaakt.”

Rechter Howard heeft het wereldkampioenschap echtscheidingen op zijn juridisch geweten. Jazz, hoornen bril en cocktails hebben wij van Amerika overgenomen. Van een dergelijke vlugge rechtspraak op het echtscheidingsgebied zullen wij misschien ook wel „lets“ overnemen.

De eerste vraag luidde, hoeveel liefdesavonturen zij tijdens het loopende studiejaar hadden gehad. En de volgende: hoe vaak men getracht had, ze te kussen, hoe vaak zulk een poging succès had gehad en hoeveel pogingen aan het eerste welslagen vooraf waren gegaan.

In het algemeen bleek, dat het moderne jonge meisje per leerjaar gemiddeld 10 à 12 liefdesavonturen heeft te verwerken. In twee van de tien gevallen liepen deze blijkens de statistiek op „feitelijkheden“ uit. De rondvraag werd door 87 pCt. der onderzochten bevredigend beantwoord.

Verdediging.

In Engeland moet de jongeman, die een bewijsbare trouwbelofte breekt—betalen. De „breach of promise“—processen zijn overaltrijk. Maar soms doet een rechter een goed woord voor de arme vrijgezellen.

Rechter Mac Cardie heeft eens een boekje opengedaan over de vele meisjes, die met haar verlovings niet anders bedoelen, dan een geldbelegging. Hij hield een rede, waar de vonken van af volgen. Het was feitelijk voor de vrijgezellen aller landen de dag der dagen. Het was een jubeldag. Een bekend rechter, beschikkende over een groote autoriteit in de juridische wereld, had het eindelijk eens opgenomen tegen de vooringomenheid, die den jongezellen bijna het leven tot een last maakte. Verbaasd luisterden de juryleden en de andere rechters toe. Zulk een taal had men nimmer nog gehoord. Vooral maakte het feit indruk, dat Mac Cardie memoreerde, dat bijna nooit een man een klacht wegens huwelijksbelofteverbreking had ingediend. Dat het altijd vrouwen waren, die het ideële der Liefde met het materiele van een civiele vordering verbonden. Dat op de 200 gevallen van mannelijke wispellurigheid, slechts één geval van mannelijke boosaardigheid zich voordeed.

Steeds nadenkender keken zijn collega's. Welk een ongehoorde taal! Welk een stoutmoedigheid zulke principes te uiten. Mac Cardie ging nog een stap verder en zei: Het is eenvoudig een schandaal, dat in deze tijden van emancipatie de vrouwen nog geld verlangen, omdat haar huwelijk niet doorging. Hebben zij zoo weinig idealen?

Willen ze dan liever naast een man voortleven, die gezien heeft, dat ze niet bij elkaar passen, dan een einde maken aan een verhouding, die toch niet veel goeds belooft? Laten ze haar eigen brood verdienen. Daar dringen ze toch op aan. Een schoone gelegenheid de emancipatie-theorieën eens in de praktijk te toetsen.

Aldus sprak de rechter te Londen. Het gevolg was, dat de jury een extra lage schadevergoeding — van ruim zeventig gulden — toewees. De Engelsche jongezellen kunnen vrij ademhalen En flirten. Twee bezigheden, waar zij zonder niet zouden kunnen leven.

lets dat niet alleen voor Engeland geldt.

Een record.

Leah Arnold, een jonge dame in San Francisco, kan er zich op beroemen recordhoudster te te zijn van... enfin, van wat uit het volgende zal blijken:

Miss Arnold was eenigen tijd verloofd met een Engelschman, maar zij wilde slechts op één voorwaarde met hem trouwen; hij moest zich laten naturaliseeren. De bruidegom verklaarde zich bereid Amerikaansch burger te worden en het huwelijk werd kort daarna in een van Frisco's kerken voltrokken.

vriend van alle twee trachtte een verzoening tot stand te brengen en begaf zich naar den man maar reeds bij de eerste toespeling op een hervatting van de echtelijke gemeenschap antwoordde de echtgenoot met alle verschijnselen van een innige ontsteltenis, dat hij, als zijn vrouw ooit weer bij hem in huis kwam, uit het raam zou springen, al woonde hij nog zoo hoog. En dat men in Amerika gewoonlijk zeer hoog woont, is algemeen bekend.

Naar afgezien van de „mooie Cavaliere“, zorgt te Parijs iedere vrouw, die voor zich zelf respect heeft, voor haar uiterlijk met aandachtige blikken en zij gebruikt veel tijd voor de „correctie van de slijtage door de jaren“. Een dame, tot wie de een of andere vreemdeling zou zeggen, dat zij best zonder het kunstmatige en met groote handigheid op haar gelaat gepenseelde schilderwerk zou kunnen uitgaan en er toch altijd bekoorlijk zou uitzien, zou zeker het verontwaardigde antwoord gereed hebben:

— U zoudt dus willen, dat ik geheel ongekleed uit wandelen ga.

Men is te Parijs dus op het gebied van de schoonheidsverzorging veel gewoon. Toch heeft het dezer dagen ontzaglijk opzien gewekt, toen men vernam, dat een artieste uit een der Parijsche musichalls iederen dag een vol bad nam in versehe melk.

Iederen morgen brengt een speciaal voor dat doel bestelde melkboer uit de omgeving van Parijs honderd liter van de voedzame vloeistof aan de music-hall-ster, die in de met melk gevulde badkuip stapt en er met welbeagen in onderduikt. Op die wijze conserveert zij, naar zij verzekert, de zuiverheid van haar teint, die voor vertolksters van hoofdrollen in Parijsche revues onmisbaar is.

In de hoofdstad aan de Seine heeft dit geval aanleiding gegeven tot veel gepraat en in den Parijschen gemeenteraad heeft een van de vroede vaderen zelfs een schriftelijke vraag gesteld aan den prefect van politie om te weten te komen, wat de prefect denkt te doen, omdat er nog zoo veel kinderen zijn, voor wie de dure melk beter kan worden gebruikt. De prefect moest antwoorden, dat hij niet in staat is iemand te dwingen, de melk, die hij koopt en die tegenwoordig niet gerantsoeneerd behoef te worden, ook uit te drinken.

Deze melkgeschiedenis is dus in zeker opzicht een slag in het water geworden, wat men echter niet mag oppvatten als een oordeel over de samenstelling van de waar van den bovenbedoelden melkboer.

Er blijft nu nog een vraag over: Wat gebeurt er met de melk na het bad? Men heeft zich daarmee ook te officieeler plaatse het hoofd gebroken, want men meende te hebben waargenomen, dat de melk door een anderen melkboer weer werd weggehaald. Die melk, wordt als varkensvoeder gebruikt, verklaart men officieel.

Men herinnert zich daarbij echter, dat te Parijs Sijmen, die betalen moet, het publiek, de consumenten, door de verkoopers spottend „ces cochons de payants“, die varkens van betalens, worden genoemd.

Zou men in verband daarmee gevolgtrekkingen mogen maken uit de voornoemde officieele verklaring?

Verschrikkelijke gedachte voor alle brave huisvaders en eerbare huismoeders.

Flirt.

De vrouwelijke studenten aan de universiteit van Noord-Carolina hebben zich een statistische enquête laten welgevallen, welke beantwoording voor sommige dezer dames misschien niet zoo gemakkelijk is geweest.

De aanleiding tot deze daad was het feit dat de stiefmoeder trachtte al het geld van den vader voor haar eigen kinderen te verkrijgen.

Een ander geval van moord en zelfmoord deed zich voor in Kyoto, waar een weduwe van 47 jaar opgehangen werd aangetroffen, terwijl haar zeventienjarige dochter en twee kinderen van een familielid geworgd waren.

Naar het schijnt, heeft de weduwe, na de drie anderen vermoord te hebben, zich-zelf opgehangen. De minnaars van de vrouw werden gehoord.

Op dien leeftijd had de vrouw beter gedaan zich aan hoogere dingen te wijden dan er minnaars op na te houden. voegt de Japan Chronicle aan het bericht toe.

Groot omkooperschandaal in Japan.

De Japan Chronicle meldt, dat een groot schandaal is ontdekt te Sasebo dat vele arrestaties met zich bracht.

Oishi Takio, oud 41 jaar, directeur van openbare werken, en verscheiden andere gemeente-ambtenaren zijn gearresteerd op beschuldiging van omkooprij bij den bouw van een lagere school en een isolatiehospitaal. Hij zou in dit verband 150.000 en 100.000 yen aangenomen hebben.

De rechtbank te Sesebo vermoedt dat ook geknoeid is bij de waterleiding, waarvan de aanleg 700.000 yen heeft gekost. Dit nieuwe schandaal is aan het licht gebracht door Iwaki Koichi, een aannemer, die zich thans in de marine-gevangenis te Sesebo bevindt in verband met een schandaal met betrekking tot den bouw van een vliegkamp van de marine te Omura, nabij Nagasaki.

Oishi Takio werd 2 Juli gearresteerd.

Twee aannemers en nog eenige andere gemeente-ambtenaren zullen waarschijnlijk door de rechtbank worden verhoord, terwijl een huiszoeking bij hen zal worden gehouden.

Voor de Vriendinnen.

Het Melkbad.

Voor den wereldoorlog, toen het menschedom, dat geen vermoeden had van zijn geluk, zich nog met aangenamer dingen bezighield, dan met dalende koersen, valutamoelijkheden en economische crises, schreef een destijds beroemde schoonheid, de zangeres Lina Cavaliere in een Parijsch blad artikelen over „Schoonheidszorg.“

In die opstellen vertelde zij, wat jonge, mooie vrouwen moeten doen om haar schoonheid te behouden. In dat opzicht was veel te doen, zooveel dat men niet goed inzag, hoe een jongedame die de aanwijzingen van de zangeres in de praktijk ter harte nam in staat was, ook nog iets anders uit te voeren.

Er kwam geen einde aan de baden, aan massage, omslagen, inwrijvingen enz. En het toppunt van die schoonheidsverzorging werd bereikt met deze raadgeving:

De vrouw, die er waarde aan hecht haar teint te behouden, moet 's nachts gaan slapen met een lapje rauw kalfsvleesch op iedere wang.

Hoeveel Fransche dames dien raad gevolgd hebben, is niet bekend; alleen is het te hopen in het belang van de getrouwde mannen, dat er niet te veel zijn geweest, want, aangenomen, dat de leermeesters haar wetenschap in de praktijk zelf heeft toegepast, heeft haar lieleblanc gelaat haar geen huwelijksgeluk bezorgd.

Zij was met een zeer rijken Amerikaan getrouwd. Het liep slecht af en de echtgenooten gingen van elkaar. Een goed

FEULLETON.

BEDOEINENLIEFDE

NAAR HET ENGELSCH

VAN

ARTHUR WEICALL

(36)

Zij was zoo kieskeurig, zoo aardig; zij zou altijd zingend en glimlachend door huis gaan, de bloemen rangschikend, de sieten gordijnen opnemend om het zonlicht binnen te laten, dingen afstoffend en poetsend en 's avonds, knus in een armstoel gedoken zittend, vesten voor hem breien. Het zou een genoegen zijn haar te versieren met mooie costuums en juweelen, haar mede te nemen naar Londen en haar de wereld te laten zien en haar de sleutels te geven van de huishoudelijke voorraadkasten. Hij was zoo vaak in zij leven gekweld geweest door het gevoel van zijn eenzaamheid; maar met

haar aan zijn zijde zou die kwaal der ziel worden uitgebannen als een akelig spook

Met zulke trivialiteiten bedekt Natuur de Gewetenlooze haar onrijpe plannen als er geen werkelijke liefde is en verbergt het enige waarvoor zij zich interesseert onder een stroom van tijst. Alle mannen en maagden zijn pionnen bij het moorddadig spel van Overleving en of zij hun geluk dan wel hun verdoeming tegemoet gaan is een kwestie van volkomen onverschilligheid voor den speler. Gelukkig zijn er zielen zoowel als lichamen en over de zielen gaat een grooter Meester dan Natuur.

Het was een merkwaardig feit, dat Jim, wiens gedachten nu zoo vol waren van de echtelijke ideeën, in geen enkel opzicht geschikt was voor een huwelijk leven. Hij was een wispelturig en ontrouw persoon, een zelfgevoemd buitenstaander van de gemeenschap maar de oorspronkelijke lijn van zijn gedachten was verdraaid door zijn erfenis van het familie-eigendom, volgend vlak op zijn ervaring in het rusthuis te

Köm-es-Sultan en zijn daardoor ontstane afkeer voor isolatie. Hij was, als het ware, een lid van een Bedoëinstam uit de Woestijn, vertoevend in een dorpskaravansera en deze kleine maagd, die zich van terzijde aan hem had opgedrongen, had zoodanig zijn verbeeldingskracht geprikkeld, dat de woning der menschen een aangenaam tehuis begon te lijken en de afgelegen binnenlanden waren vergeten.

De grijze en droomerige torenspitsen van Oxford hadden een verandering in hem gewrocht. Geen man kan onder hun invloed komen en zijn geestesvrijheid handhaven; zij zijn gelijk een narcotisch middel, hem tot rust brengend: zij zijn gelijk een gedicht, dat de ijdelheid van een krachtige actie in het brein neuriert. Vanuit de vensters van het slot kon men ze zien oprijen uit een bijna eeuwige durenend nevelt en somtijds droeg de bries het geluid van haar carillon en hun statig klokgeluid naar dit oude huis. Zij schenen de zegeningen te prediken van een kalm, vredig leven... tehuis, huwelijk, kinderen; de voortdurende reproductie van

onveranderlijke types en de milde geoorzaamheid aan de wet der natuur. Den volgenden avond reed Hook hen naar Oxford in de oude kales. Het was een kille avond en terwijl de wagen door de donkere lanen rommelde zalen Jim en Dolly dicht tegen elkaar, met een reisdeken van bont over hun knieën.

„Ik geloof niet, dat ik ooit tevoren in m'n leven naar 'n lezing geweest ben,“ zei hij, toen zij hun bestemming bereikt hadden.

„Ik ook niet,“ antwoordde zij, „tot we te Eversfield kwamen wonen Maar 't moet 't juiste ding zijn om te doen in Oxford.“ Zij verbeterde haar eigen woorden: „Ik bedoel 't meest interessante ding om te doen.“

De lezing werd gehouden in de hall van een van de colleges en de Professor bleek een verwelend, bredeneerd man te zijn van het familie-dokter type, die niettemin zijn gehoor, hoofdzakelijk vrouwelijk, opwekte tot onstuimige bijvalsbetuigingen door zijn verklaring, dat de hand, die klappen uitdeelt aan de baby de wereld regeert en dat Wa-

terloo gewonnen was over de Britsche moederschoot.

Het was bij tienem, toen zij in den wagen stapten voor de terugreis en voor zij goed en wel buiten Oxford waren begon Dolly te geeuwen.

„Ik heb vandaag 'n reusachtige wandeling door de bosschen gemaakt,“ verklaarde zij, „en nu kan ik nauwelijks m'n oogen open houden.“

Hij schikte de reisdeken om haar heen en bewoog haar, haar voeten op de tegenovergestelde zitplaats te laten rusten; dan, zijn arm zoo uitstrekkend, dat hij achter haar rug rustte, gaf hij haar in overweging haar hoofd af te nemen, haar hoofd tegen zijn schouder te laten rusten en wat te gaan slapen. Zij liet het zich geen tweemaal zeggen en maakte het zich gemakkelijk op die manier, natuurlijk en zonder eenige weifeling: zij was gelijk een vermoed kind.

(Wordt vervolgd).

A. N. I. E. M.

Een Electriche Ventilator

verschafft U in de Tropen koelte
en behoedt U tegen muskieten.

Stroom-abonnement vanaf f 2.50
per maand.

1132

ALG. NED. IND. ELECTRICITEIT MIJ.
BODJONG - SEMARANG.

SIGARENMAGAZIJN

v/h BOSMA & Co.

BODJONG — Tel. 1607 — SEMARANG.

ANTONIO

een sigaar voor kenners

739

GASFABRIEK-SEMARANG.

Gas-Koffiebranders
Syst: Henneman

Practisch-Eenvoudig-
Goedkoop.

Demonstratie gratis op
aanvraag

Telef: Semarang 334.

511

HILLEBRAND'S KANTOOR

Venduties, Commissies, Verhuizingen, Taxaties, Inklaringen

KANTOOR Telefoon 652

HUIS Telefoon 2064

Tweedehandsch meubels. Administratie huizen. De heer J. GOEDVOLK leider der VENDUTIES.

BODJONG 23

514

Chemische-Wasscherij en Ververij

WAH LEE

Bangkong No. 11, Altaal Bodjong No. 16

(In het pand van den Heer F. A. Chr. KOSIAN)

Dames en Heeren wilt U Uwe Japonen of pakken op de vlugste wijze gewasschen of uitgestoomd hebben, zend ze dan onze firma toe en wij garanderen dat U de goederen binnen 4 dagen keurig en schoon terug krijgt.

Wij zijn ingericht op het wasschen van kleedingstukken van allerlei soorten stoffen, zooals flanel, shantung, palmbeach, zijde. Ook kunnen wij verschillende goederen, welke door olie hetzij anderszins gevlekt zijn, uittoomen o. a. hemden, vesten, boorden, manchetten, hoeden, tapijten enz. enz.

Ook van personen buiten Semarang nemen wij goederen aan vermits ze ons als franco bestelgoed worden toegezonden.

Bij aflevering zenden wij de goederen onder naname van rembours terug.

Bij bedragen boven de f 5.— zenden wij U de goederen franco terug.

Beleefd aanbevelend,

WAH LEE.

1377

Th. HOOGVELT

Patissier - Cuisinier - Glasier

Heerenstraat Telef. 100

SEMARANG.

Ontving:

Een factuurtje Frij's
chocolade bonbons

in

LUXE DOOZEN.

515

KOSTELOOZE

ARBEIDSBEURS.

Heerenstraat 49/51.

Telefoon No. 626

SEMARANG.

H. H. WERKGEVERS worden beleefd verzocht ons te steunen door bij event. vacatures, in welke branche ok, ons even op te bellen.

Ns. de Commissie

H. OVERDUIN.

tel. Tjandi No. 203.

1303

WEG met de Likdoorns!!!!

De beroemde voortreffelijke

KUKIROL-ARTIKELEN

zijn weder verkrijgbaar in het

CAFE SCHOUWBURG.

Beleefd Aanbevelend.

E. POLFLIET.

1182

ASSURANTIËN

BLOM. & VAN DER AA.

ASSURANTIËN

1537

WATERLEIDING.

Aanleggen, repareren en verplaatsen van waschtafels, muurfontein closet, etc.

In voorraad alles op het gebied van Sanitair.

N. V. TECHN. HANDEL MIJ. CORN. KOOY.

TAWANG, 22-23-24-25

Telefoon 589
1736.

Agenten van W. J. STOKVIS, Soerabaja.

509

Toko „AMERICAN”

SEMARANG.

BUMPERS.

Ruime voorraad onderdeelen voor het gebruik bij alle Auto's en speciaal voor houders

FIAT.

Komt, ziet en vraagt prijsopgave.

1078

Indien U op onze Venduties niet slaagt in den aankoop Uwer meubelen etc., bezoekt dan

SOESMAN'S MEUBELHUIS

BODJONG No. 104

en U zult daar een ruime keus vinden in alles wat U noodig heeft tegen billijken prijs. Wij specialiseeren in tweedehandsch meubilair.

SOESMAN'S KANTOOR, afd. Meubelhuis.

150

Lezers en Adverteerders.

Wij zijn zeer bescheiden.

Wij spreken niet van punten van belang.

Er is voor U slechts één punt van groot belang!

Steunt de kleine bladen, dat zij gedijen, dat is voor U van het grootste belang;

Want concurrentie brengt U voordeel aan in de abonnements- en advertentietarieven.

MONOPOLIE SCHAADT!

Steunt:

Het Dagblad⁹ voor Nederlandsch-Indië dat in populariteit heusch niet onderdoet.

HET DAGBLAD

voor NEDERLANDSCH-INDIE
DERDE BLAD

No. 184 WOENSDAG 18 AUGUSTUS 1926 10de JAARGANG

Handel en Scheepvaart

Marktbericht.

Marktoverzicht.

Suikermarkt 17-8-'26.

Oogst 1926.

De markt was stiller, prijzen bleven echter vast. De V. J. P. verkocht nog 3600 ton S. H. S. tot 10¹/₂. Ready Semarang, zag een afdoening tot 10³/₄. Een Europeesch exporteur kocht 500 ton ready Tegal, S. H. S. tot 10¹/₂. December 1 haven zonder Garoeming tot 11.— van een Japansch aan een Chineesch exporteur. December Soerabaja, koopers optie werd door een speculant met 11¹/₄ betaald. Februari en Maart koopers optie gecombineerd bracht 11¹/₂ op. H. S. 16-h Contract 850 werd wederom tot 9¹/₂ verhandeld. Melassesuiker ready levering werd, door de st. Baron verkocht tot 9.— September Soerabaja, werd gedaan tot f 8.875.

De positie was:

	Laagste	Hoogste
S. H. S. ready	10 ¹ / ₂	10 ³ / ₄
Augs.	—	—
Sept.	—	—
Octr.	—	—
November	—	—
Decr.	11.—	11.—
Januari	11 ¹ / ₄	11 ¹ / ₂
H. S. 16/h ready	—	—
Augs.	—	—
Sept.	—	—
Octr.	—	—
Vraag	—	Aanbod
H. S. 16/h ready	10 ³ / ₄	10 ³ / ₄
Augs.	10 ³ / ₄	10 ³ / ₄
Sept.	10 ³ / ₄	10 ³ / ₄
Octr.	10 ³ / ₄	10 ³ / ₄
November	10 ³ / ₄	11.—
Decr.	11.—	11 ¹ / ₂
Januari	11 ¹ / ₂	11 ¹ / ₂
H. S. 16/h ready	9 ³ / ₄	9 ³ / ₄
Augs.	9 ³ / ₄	9 ³ / ₄
Sept.	9 ³ / ₄	9 ³ / ₄
Octr.	9 ³ / ₄	9 ³ / ₄

Oogst 1927.

De V. J. P. verkocht 1000 ton S.H.S. tot 16³/₄, 3000 ton H.S. 16/h tot 15.—, 3000 ton Muscovados tot 14³/₄ en 2000 ton Melassesuiker tot 12¹/₂ — 13¹/₄ aan groote Europeesche exporteurs. De kamp kocht tevens 500 ton en een Japansch exporteur kocht 1000 ton S. H. S.

In totaal is thans verkocht:
Sup. Hoofdsuiker 808.400 tons
Sup. Stroopsuiker 1.000 —
Hoofdsuiker/Muscovados 380.800 —
Melassesuiker 9.000 —
Totaal 644.200 tons

De Oei Tong Ham fabrieken verkochten aan een speculant 3000 ton S.H.S. levering na 11000 ton tot 17¹/₂.

Buitenlandsche noteeringen.

London	13 ⁵ / ₄	— 1 ¹ / ₂
Augustus	6 ³ / ₄	— 1 ¹ / ₂
September	10 ¹ / ₂	—
October	14 ¹ / ₂	—
November	8 ³ / ₄	— 1 ¹ / ₂
December	4 ¹ / ₂	— 2 ¹ / ₄
Januari	9	— 3 ¹ / ₄
Februari	9	— 1 ¹ / ₂
Maart	15 ³ / ₄	— 3 ¹ / ₄
New York	—	—
spot	2.47	—
September	2.47	— 2
December	2.63	— 2
Januari	2.67	— 1
Maart	2.68	—
Mei	2.76	—

Mijnbouw Rapporten.

Redjang Lebong.

Gedurende de week van Augustus '26 — 14 Augustus '26 werden te Lebong Donok 1790 tons erts vermalen van gemiddeld 6,2 dwts goud per ton en 42.— dwts zilver per ton.

Simau.

Gedurende de week van 8 Augustus '26 — 14 Augustus '26 werden te Lebong Tandai 1623 tons erts vermalen van gemiddeld 8,9 dwts goud per ton en 139.— zilver per ton.

Maandproductie.

Redjang Lebong.

De waarde der productie over de Maand Juli wordt geraamd op ca. f 154.000.—, de onkosten bedroegen ca. f 121.000.—, terwijl aan prospecteeren besteed werd ca. f 1000.— en aan montage f 4.000.—

Simau.

De waarde der productie over de Maand Juli wordt geraamd op ca. f 272.000.—, de onkosten bedroegen ca. f 142.000.—, terwijl aan prospecteeren besteed werd ca. f 11.000.— en aan montage f 5000.—

Het surplus boven de oorspronkelijk geraamde opbrengst der productie gedurende 5 Maanden bedraagt:
a. voor de Mijnbouw Maatschappij Simau ca. f 15000.—
b. voor de Mijnbouw Maatschappij Redj. Lebong ca. f 7000.—

Mailsluiting.

Per S. S. M. Treub zal op 20 Augustus 1926 mail worden gesloten voor: Voor- en Achter Indië, Ceylon, Zuid Afrika, Filippijnen, Britsch Noord Borneo, China, Japan en West Noord-Amerika.
Laatste lichting voor gewone stukken 20 Aug. 1926 ten 10,45 u. v. m.
Voor aangeteekende stukken 20 Aug. 1926 ten 10,30 u. v. m.

Per ss. Sussex, zal op den 19-8-1926 des voor midd. mail worden gesloten voor Nieuw-Zeeland.

Laatste lichting voor gewone stukken 19-8-1926 ten 8,30 v. middag.
Laatste lichting voor aangeteekende stukken 19-8-1926 ten 8 v. middag.

Radio gemeenschap.

Het radiostation alhier heeft heden radiografische gemeenschap met de onderstaande schepen:

s. s. Gorgon, Rumphius, Siantar, Tjibesar, Kawi, Sussex, Lemaire.

Wisselkoersen der N.I. Handelsbank

dd. 18 Augustus 1926.

TT. Amsterdam	100 1/4
Zt. "	100 1/2
TT. London	12.08 3/4
Zt. "	12.06 1/4
TT. Australië	12.13 3/4
Zt. "	12.07 1/2
TT. New-York	248 3/4
Zt. "	248 1/4
TT. San Francisco	248 3/4
Zt. "	248 1/4
TT. Frankrijk	7
Zt. "	6 7/8
Zicht België	7
" Zwitserland	48 1/4
" Italië	8 1/4
" Stockholm	67
" Kopenhagen	66 1/4
TT. Calcutta	90 3/4
" Bombay	90 3/4
TT. Madras	90 7/8
" Rangoon	90 7/8
TT. Colombo	91
" Aden	91
TT. Japan	119 5/8
Zt. "	119 3/8
Zicht Manilla	125
TT.) Hongkong	132 1/2
Zt.)	—
TT.) Amoy	125 1/2
Zt.)	—
TT.) Shanghai	171 1/2
Zt.)	—
TT. Singapore	140 1/8
TT. Duitschland	59 1/2
Zt. "	59 3/8

AMSTERDAM KOERSEN 17-8-'26

Certific. H. M.	154	Redj. Lebong	269
Handelsbank	170	Prof. Paleleh	26
Kol. Bank	195	Java Bank	363
H. V. A.	653	Escompto	110
Poerworedjo	112	Internatio	293
Scheepv. Unie	180	Lindeteves	124
J. O. J. L.	120	Gas Mij	206
K. P. M.	227	Kon. Petr. Mij.	383
N. I. S.	182	Tarakan	265
S. C. S.	187	Sum. Rub. M.	369
S. J. S.	148	Amst. Rub.	310
Simau	505	Soerawinang.	392

Batavia - Koersen.

dd. 18 Augustus 1926.

Obligaties.	L.	H.	V.	A.
Ind. Leen. '15	—	—	101 ¹ / ₂	102 ¹ / ₄
" " '16	—	—	102	—
" " '17	—	—	102	102 ¹ / ₄
" " '21 A	—	—	100 ¹ / ₂	100 ³ / ₄
Leen. '21 B	—	—	100 ¹ / ₂	100 ¹ / ₂
Doll. Leen. '21 D	—	—	—	104
" '22 1 Serie	105	—	—	105 ¹ / ₂
" '22 2 Serie	105	—	—	—
Ind. Leen. '23 A	102 ¹ / ₂	102 ¹ / ₂	—	—
Dollarl. '23 c	—	—	—	104
Ind. Leen. '23 D	—	—	—	104 ¹ / ₂
" '26 A 98	98 ¹ / ₄	—	—	—
Aandeelen.				
Javaasche Bank	—	—	360	368
Ned. Handel. Mij.	—	—	154	155
N. I. Handelsb.	169	169	—	—
Koloniale Bank	196	196 ¹ / ₄	—	—
Amsterd. Bank	—	—	164 ¹ / ₂	165 ¹ / ₂
N. I. Esc. Aand.	—	—	108	—
N. I. Esc. Certif.	—	—	110 ¹ / ₂	110 ³ / ₄
Internationale	291	291	—	—
idem n.e. 280	280	—	—	—
Lindet. Stokv.	—	—	124	—
Band. Kininef.	—	—	405	425
B. K. pref. aand.	—	—	151	—
H. V. A.	648	648	—	—
Poerworedjo	111	112 ³ / ₄	—	—
Scheepv. Unie	—	—	179 ¹ / ₂	181
Jav. Chin. J. Lijn	119 ¹ / ₂	119 ¹ / ₂	—	—
Rtd. Lloyd	—	—	165	—
K. P. M.	—	—	227	229 ¹ / ₂
N. I. S.	182	182	—	—
Delispoor	221 ¹ / ₂	222	—	—
S. C. S.	—	—	138	—
S. J. S.	—	—	149	152 ¹ / ₂
O. J. S.	—	—	60	—
Red. Lebong	—	—	264	267
Simau	505	505	—	—
K. Petr. M.	—	—	382	386
Alg. Electr. Mij.	229 ¹ / ₂	229 ¹ / ₂	—	—
Solosche Electr.	—	—	260	265
idem n.e.	—	—	250	255
N. I. G.-Mij.	—	—	205	206
Olief. Insulinde	—	—	1 ¹ / ₄	2
R.C.Mij. Basilam	213	213	—	—
Soerowinangoen	—	—	385	400
Waringin	300	300	—	—

Semarangsche - Koersen

dd. 18 Augustus 1926.

Obligaties.	L.	H.	V.	A.
Ind. Leen. 1915	—	—	—	—
Ind. Leen. 1916	—	—	102	—
Ind. Leen. 1917	—	—	102	—
Ind. Leen. 1921 A	—	—	100 ¹ / ₂	101
Ind. Leen. 1921 B	—	—	100	—
Ind. Leen. '23 D	—	—	—	105
6% id. '26 A	—	—	98	98 ¹ / ₂
5% D.C. of O.'25	—	—	—	104
Aandeelen.				
Ned. H. Mij.	—	—	155	—
Ned. Ind. Hbk.	—	—	169 ¹ / ₂	170 ¹ / ₂
1 maand	—	—	169 ¹ / ₂	171 ¹ / ₂
Koloniale Bank	—	—	194 ¹ / ₂	196
1 maand	—	—	195	—
N. I. Esc. Aand.	—	—	—	110
N. I. Esc. Certif.	—	—	110 ¹ / ₂	111
Internationale	—	—	279	—
Lindet.-Stokvis	—	—	124 ¹ / ₂	125 ¹ / ₂
B. Kininef.	—	—	414	418
1 maand	—	—	417	421
H. V. A.	—	—	645	648
1 maand	—	—	646	650
Poerworedjo	—	—	110 ¹ / ₂	112
Hv/h Maint.&Co	—	—	103	—
Scheepv. Unie	—	—	180	182
1 maand	—	—	180 ¹ / ₂	—
Jav. China J. Lijn	—	—	—	120
1 maand	—	—	—	121
Rott. Lloyd	—	—	162	—
Sem. Sib. en Prv.	—	—	199	200
N. I. S.	—	—	181	—
Redjang Lebong.	—	—	260	266
1 maand	—	—	262	268
Simau	—	—	500	510
K. Petr. Mij.	—	—	383	386
1 maand	—	—	388	387 ¹ / ₂
R. C. Mij. Amst.	—	—	318	323
1 maand	—	—	318	324
R.C.Mij. Basilam	—	—	212	—
1 maand	—	—	213	—
Soerowinangoen	—	—	—	—
1 maand	—	—	—	390

Daisy's Flowershop

Bodjong 46 t/o Smabers

Tel. 2313.

Bloemwerken — Losse bloemen

Geregeld aanvoer van het nieuwste, uit Europa.

Thans ook verkrijgbaar versche Europeesche en Indische vruchten tegen zeer matige prijzen.

1879

Beleefd aanbevelend,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Telegrammen van den dag

Eigen Telegrammendienst van Het Dagblad voor Ned.-Indië.

Indie.

S. S. Rooseboom.

Pontianak, 18 Augs. (Aneta). Het ss. „Rooseboom” heeft zich twee dagen verlaat, doordat het op een bank was vastgelopen.
(Later) Het ss. „Rooseboom” is vlotgekomen en zal Donderdagochtend in Priok arriveeren.

Luchtvaart.

Pontianak, 18 Augs. (Aneta). De piloot Vincent en de mecanicien Bishop zijn voornemens hier pasagier-vluchten te houden over circa zes weken.

Stagnatie.

Pontianak, 18 Augs. (Aneta). De vliegers die naar Muntok vertrokken, via Tandjongpandan hadden twee uur opeethoud wegens den zwaren mist.

Moordenaars gevat.

Soer

SUPERBA

BOTEROLIE

een zuiver plantaardige

BAK- EN BRAADOLIE

voldoet aan de hoogste eischen.

Voordeelig in prijs en gebruik.

Ieder blik wordt op kwaliteit en inhoud

gegarandeerd.

Indien Uw langaan niet voorradig heeft, verzoeke dit mede te deelen aan G. Hoppenstedt onder opgave van den naam van Uw leverancier.

G. HOPPENSTEDT.

BATAVIA - SEMARANG
SOERABAIA - PADANG.